Ե ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1379 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 8 ՕԳՈՍՏՈՍ 1888 (Ն. Տ.) 20 ՕԳՈՍՏՈՍ 1888 12 ՁԻԼՀԻՃԱՅ 1305

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԵՏՔ Է ՈՒՂԳԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

غزته‌سی اداره‌سنه خانه‌ده نورادونكيان اوغلو

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գահեկան արժէք	160
» » Վեցամսեայ »	80
» » Եռամսեայ »	40
Գաւառաց » եւ սեպհական թղթատարով տարեկան »	240
Գաւառաց համար եւ սեպհական թղթատարով վեցամսեայ »	120
Օտար երկիրներ, տարեկան Ֆրանք	58
» » վեցամսեայ »	26

Դուրս ղրկուած լրագրաց ճամբու ծախքը Ցնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեանս ղրկուած նամակ կամ գրութիւն եւ լրագիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 8 ՕԳՈՍՏՈՍ, 1888

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ ԱՆԿԼԻԲԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ Ի ԼՈՆՏՈՆ

ՈՐՈՇՄՈՒՆՔ ԺՈՂՈՎՈՅ

ԹՈՒՂԹ ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Աբէլէլի մէջ մերթ ընդ մերթ յիշատակեցաւ Անկիլեան Եկեղեցւոյ Ընդհանրական Ժողովը, որ յուլիս ամսոյ մէջ գումարեցաւ ի Լոնտոն, Ռէնթերպըրիի Արքեպիսկոպոսին նախագահութեամբ, Լամպէթի արքեպիսկոպոսական պալատան մէջ, և որուն մասնակցեցան աշխարհի ամէն կողմերէն եկած 145 անկլիքան Արքեպիսկոպոսք, Մետրապոլիտք և Եպիսկոպոսք, որք Ս. Հաղորդութիւն առնելով, Ժողով կազմեցին Անկլիքան Եկեղեցւոյ վերաբերեալ կրօնական, ծիսական և բարոյական կարգ մը խնդրոց վրայ մտածելու համար։

Ժողովը այս օրերս աւարտելով իւր խորհրդակցութիւնները, Շրջաբերական Թուղթ մը հրատարակեց, «Առ հասարակաց»։ Ցնոսս Բէնսոն, պրն՝ մականունով, յորում կը ծանուցանէ իւր խորհրդակցութեանց արդիւնքը, նաև իւր որոշումները պարունակող Բանաձեւ մը, և իւր մէջէն կազմեալ զանազան Մասնախմբոց Տեղեկագիրները։ Շրջաբերականն ստորագրած են Նախագահ Ռէնթերպըրիի Արքեպիսկոպոսն, Վեր. Էտուարտ, Կուլսէթերի և Պրոմիոլի Եպիսկոպոսն իբրև եպիսկոպոսական քարտուղար, Ուինտսորի Երէցն իբրեւ ընդհանուր քարտուղար և Մէյսոնի առաջնորդն իբրեւ օգնական քարտուղար։

Շրջաբերականին հետեւեալ մասերն արժան կը համարինք ներկայացնել մեր ընթերցողաց ուշադրութեան, քանի որ հաւասարապէս ամէն Քրիստոնէից համար կարեւորութիւն ունին։

«Նախ և յառաջ, կ'ուզենք խօսիլ բարոյական և գործնական խնդրոց վերայ որք Ժողովոյս ուշադրութեան առարկայ եղան, և այս մասին առաջնակարգ կարեւորութիւն կուտանք Ժուժկալութեան և բարոյական մաքրութեան յառաջացման գործոն մէջ Եկեղեցւոյն ունեցած պարտաւորութեանց։

«Ժուժկալութիւն.—Եկեղեցւոյ շրջանակին մէջ, ձեռամբ Եկեղեցականաց, եւ այդ շրջանակէն դուրս, շատ տարիներէ ի վեր ազնիւ և անձնուէր ջանքեր կը լինին գինեմոլութեան չարիքը բառնալու համար Ժողովրդեան մէջէն, և մեր ջերմագին փափաքն է որ այս ճգնունք շարունակին և բազմապատկին։ Այս մեղալից զեղծման Եկեղեցւոյ և աղքին կենաց վրայ ունեցած չար ազդեցութիւնք ա՛նչափ հանրածանօթ են, որ ի՛նչչափ խստիւ խօսինք՝ չափազանցած չենք լիներ։ Բայց հարկադրեալ ենք հաւատացեալներն զգուշացնել թիւր սկզբունքի մը դէմ, որ ոմանց կողմէ ջատագովուած է այս մասին։ Թէև ոգելից ըմպելիներէ բացարձակ հրաժարումը դովելի կը համարինք, բայց համամիտ չենք անոնց որք զուտ դինւոյ գործածումն ինքնին մեղալից կը համարին, մեր կամ այլոց վրայ ունեցած ազդեցութենէն անկախաբար, եւ կը պարտաւորենք անոնց գաղափարն որք՝ գինեհատութեան սկզբունքն ի ծայրայեղութիւն տանելով՝ Ս. Հաղորդութեան մէջ գինւոյ տեղ ուրիշ հեղուկ մը կ'առաջարկեն դնել։

«Բարոյական մաքրութիւն.— Միւս կողմէ, քրիստոնեայ ընկերութիւնը դեռ նոր կը զգայ բարուց մաքրութիւնն առաջացնելու համար իւր ունեցած պարտաւորութիւն։ Հետեւապէս, աշխարհի ամէն կողմերէն անկլիքան Եպիսկոպոսաց ի մի ժողովը հաւաքման հաղուագէպ առիթէն օգուտ կը քաղենք՝ հռչակելու համար թէ տեղի կայ «Խաչակրութիւն» մը քարոզելու բարուց ապականութեան դէմ, որ մարդկային մարմինը պղծելով՝ Հոգւոյն Սրբոյ տաճարն և Աստուծոյ պատկերն եղող էութիւն մը կը սրբապղծէ։ Ուշադրութիւն կը հրաւիրենք Մասնախմբի Տեղեկագրոյն այս մասին (ապօրէն և պիղծ կենակցութեանց մասին) գործածած խիստ լեզուին վրայ, և համոզուած ենք թէ համայն քրիստոնեայ ժողովրդեան կողմէ ընդհանուր գործողութեամբ մը եւեթ կարելի է չարիքը կասեցնել։ Կը յորդորենք հաւատացեալները բարձր և մաքուր բարոյական կեանք մը վարելու նախանձախնդիր լինել. և կոչում կ'ընենք ամէն անոնց որոց մեր ձայն կրնայ հասնել՝ որպէս զի մեզ օգնեն այս մասին, բարձրացնելու համար հանրային բարոյականի մակարդակն և ի բաց վանելու համար ապականեալ սովորութիւնները, որք ո՛չ միայն անպատուութիւն մ'են մեր Տիրոջ Յիսուսի Քրիստոսի անուան, այլ ստորնացուցիչ են մարդկային արժանապատուութեան եւ Աստուծոյ պատկերին համեմատ ստեղծուած լինելու ամենամեծ պատուոյն։

«Սրբութիւն Ամուսնութեան.— Բարուց մաքրութեան հետ սերտ առնչութիւն ունի ամուսնութեան սրբութիւնն, որ ընկերային բարոյականի հիմն է։ Ասոր ծանր վնաս կը պատճառեն ամուսնալուծման դիւրութիւնը, որք երկրաց ոմանց մէջ վերջին տարիներս աւելցած են նոր օրէնքներով։ Հետեւապէս, պարտաւորութիւն համարեցինք մեր որոշմանց Բանաձեւոյն մէջ բացորոշապէս հաստատել այս մասին Քրիստոսի վարդապետութիւնն, և խորհուրդներ տալ մեր կղերին՝ տէրունական կանոնին ո՛և է խղման հանդէպ բռնուելիք ընթացքի վրայ։

«Բազմաթոռութիւն.— Ամուսնութեան սրբութիւնն, իբրև քրիստոնէական պարտաւորութիւն մը, կ'ենթադրէ մէկ մարդու հաւատարիմ միութիւնն մէկ կնոջ հետ, մինչև որ միութիւնը խզուի մահուամբ։ Հեթանոս ազգաց բազմակին խնամութիւնը դատապարտուած են Քրիստոսի օրինօք. բայց գործնական կեանց մէջ շատ մը կնճռոտ խնդիրներ կը յարուցանեն, որք այլ և այլ եղանակաւ լուծուած են յանցելումն։ Զայս խնդիր ուշի ուշով քննեցինք միսիոնարական ասպարէզին մէջ ձեռք բերուած փորձառութեան համեմատ, և քանի մ'ընդհանուր յանձնարարութիւններ ըրինք հեթանոս երկրաց մէջ գործող Միսիոնարներուն, ինչպէս կ'երեւի Բանաձեւոյն մէջ։ Մեր մեծագոյն հոգածութեան առարկայ եղաւ պահպանել և պաշտպանել ամուսնութեան քրիստոնէական գաղափարն, այն համոզմամբ թէ փափաքելի չէ հեթանոս երկրաց մէջ կրօնափոխութիւններն աւելցնելու և փութացնելու համար ամուսնութեան քրիստոնէական գաղափարը ստորնացնել և չլոթեցնել։

«Պոհպանութիւն Տէրունական սեղանի. Կիրակի աւուր պատշաճօրէն պահպանումն իբրեւ օր հանգստեան, բարեպաշտութեան և կրօնական ուսման եւ ուսուցման՝ ուղղակի ազդեցութիւն ունի քրիստոնեայ հասարակութեան բարոյական բարեկեցութեան վրայ։ Վերջին ժամանակներս կը տեսնենք այս մասին աճեցուն անհոգութիւն մը, որ կը սպառնայ փոանգել տէրունական սուրբ սրբազան հանգամանքն։ Ամենայն զօրութեամբ կը պախարակենք այսպիսի միտումներ։ Բարեկեցիկ դասերը կը յորդորենք որ միայն իրենց շահը մտածելով ուրիշները չզրկեն կիրակնօրեայ հանգստեան և բարեպաշտութեան պատեհութիւններէն։ Դորձատէրներն և տանտէրները կը յորդորենք խղճի մտոք յարգել իրենց գործաւորաց և սպասաւորաց արտօնութիւնները։ Տէրունական օրը մեր ամենուս մէկ անգին ժառանգութիւնն է։ Զայն չարաչար գործածողը ահեղ պատասխանատուութեան մը ներքեւ կ'ինայ։

«Երեւելի Ամուսնութիւն.— Այս բարոյական խնդրոյ հետ սերտ առնչութիւն ունի քրիստոնեայ եկեղեցւոյ ընթացքն օրուան ընկերային խնդրոյ նկատմամբ։ Աշխարհային բարեաց բաշխման մէջ ծայրայեղ անհաւասարութիւն — բարձրադէզ կուտակում հարստութեան և յետին աղքատութիւն քով քովի կեցած, —այս վիճակները հոգալից մտածումներ կը ներշնչեն Քրիստոսի պատուիրանաց իմաստին թափանցող մտաց։ Սովորաբար Ընկերվարութիւն անուամբ յիշուած խնդիրներէն աւելի ուշադրութեան արժանի բան չկայ կղերին եւ աշխարհական դասուն համար հաւասարապէս։ Այս խնդրոյ խաղաղ լուծման և բռնութեանց և անիրաւութեանց առաջքն առնելու համար միջոցներ խորհիլ, ընկերային կշռուն հաւասարեցնելիմտող խորհուրդները քննել և յարմարագոյն մեթոդներուն ոյժ տալ՝ ազնուագոյն պարապմամ՝ է Քրիստոսի ճամբուն մէջ ընթացողներուն համար։ Մասնաժողովոյ Տեղեկագրոյն մէջ այս մասին այլ և այլ առաջարկներ կան։

«Հոգեւոր Հաղորդութեան և պանդխտաց.— Կարգ մը անձինք մասնաւոր իրաւունք մ'ունեցան ժողովոյս հոգածութեան։ Անգլիայէն գաղթողները միութեան հրամանատարը կը խոկար տիկին տը Լա Բավի հետ իւր կատարած պտոյտի անցից վրայ եւ իւրովի կը մեկնէր իրենց ունեցած խօսակցութեան ամենափոքր կէտերը, քիչ մը զարմացած՝ որ իւր դրացուհւոյն խօսքը չէր լսեր այլեւս, դժգոհ անկից եւ դժգոհ ինքզինքէն, երբ առաւօտ մը տարօրինակ զրոյցներ շրջեցան դրացեաց բերանը։ սոսկալի անցքեր տեղի ունեցեր էին տիկին տը Լա Բավի ու նշանածին միջեւ։ բնաւորութեան բացարձակ անհաշտութիւն մը երեւան եկած էր։ մէկ խօսքով, մանկամարդ այրին վրդովուած էր։ Դէպքերն այնքա՛ն գահավիժ յաջորդած էին իրարու, որ միեւնոյն ժամանակ իմացուեցաւ ի Բռիյէռէ, տիկին տը Լա Բավի փախուստն յԱլանսոն, իւր ազգականաց մօտ, եւ վերադարձն ի դղեակ, Բօմպալէ՝ ներու վերջնական մեկնումէն յետոյ։

— Այս լուրեր անխառն ուրախութեան մը հաճոյից մէջ ընկղմեցին տիկին տը Ֆրէմէօզը, վասն զի կ'ազատէին զինքն իւր բոլոր մտահոգութիւններէն եւ վերածընդ կուտային յինքեան իւր բոլոր յոյսերը։ Որդւոյն զգացմանցը մէջ աւելի անտարբերութիւն եւ խստանդրդ կար, թէպէտ գոհունակութիւնը կը տիրապետէր անոնց, ապահովապէս։

—Տարակոյս չունիմ թէ, ըսաւ իւր մօրը, պարզ յետաձգում մ'է այս եւ թէ օրին մէկը պիտի ամուսնանայ վերստին։ բայց գէթ այսքան կանուխ չլիներ, և բաց ասած, կարելի է յուսալ թէ լաւագոյն ընտրութիւն մը պիտի կատարէ։ Մասնաւորապէս տաժանելի էր տեսնել այդ ընտրեալ, հնորհալի եւ փափկագեղ կինն անբանի մը ձեռքն ինկած։ Կարծես չարաշուք երազ մ'էր։

Այդ վայրկեանին սկսեալ՝ ձեռնարկ մը կար զոր ընելու պարտականութիւնը կը ծանրանար Մառիսի վրայ։ տիկին տը Լա Բավ, այս ծանրակշիռ որոշումը տալէ յետոյ, որ գիտէր թէ հանոյ պիտի թուէր Մառիսի որ թերեւս բոլորովին անմասնակից ալ չէր այնմ, համակրանաց եւ հնարհաւորական քանի մը խօսք կ'ակնկալէր անկից։ Մառիս ուղեց անյապաղ ուղղել զայնս եւ նոյն օրն իսկ գղեակ գնաց։

Առաջնորդուեցաւ վոքր զարդասենեակ մը, գեղին մետաքսեղէնով չտուած, ուր մանկամարդ կինը գրելու զբաղած էր։

—Ահ, ըսաւ պարզութեամբ, ասքի ելնելով։ սքանչելի է այս։ կը կամենէք զիս, ձեզ նամակ կը գրէի։

Եւ առանձին մնալնուն պէս, մեղմիւ անոր բազուկին դպչելով եւ սիրուն գլուխը վեր առնելով։

—Տեսանենք, ըսաւ, գո՞հ էք։

—Շատ գոհ եւ չատ երջանիկ պատասխանեց Մառիս ժպտելով, եւ եթէ փոքր բաժին մ'ալ ես ունիմ այս որոշման մէջ, յոյժ երախտապարտ։

—Դուք ամէն ինչ էք այս որոշման մէջ, ըսաւ տիկին տը Լա Բավ ուժգնութեամբ։

Ապա, նստելով եւ ամուր մը ցոյց տալով նմա։

—Նստեցէ՛ք։

Ինչ մը ամիսներ ինքզինքն, երկար հառաչ մ'արձակեց եւ շարունակեց։

—Պարոն, կը փափագիմ որ քաջ ճանչնաք զիս։ Ամէն կանանց նման, ես ալ իմ կեղծիքի եւ ենթամտութեան ժամերս ունիմ։ տարաբաղդ հօրաքեւորդիս ասոր ապացոյցն ունեցաւ։ բայց, սովորաբար, անկեղծ եմ եւ ուղղամիտ։ գիտէք արդէն եւ լաւագոյնս պիտի գիտնաք քիչ վերջը։ Ուստի մտիկ ըրէք ինձ։ ես ամուսնոս սիրեցի, գուցէ ո՛չ այն տարփալիր գորովանօք որ կայ յիս, բայց անկեղծապէս սիրեցի։—ի կենդանւոյն սիրեցի զնա եւ սիրեցի յետ մահուան։ մինչեւ այն օրն զայրի իւր կողմէ հաղորդեցիք ինձ այն աղաչանքը, կամ լաւ ես այն պատուէրը։ զոր գիտէք։ Ճշմարիտը, Պ. տը Ֆրէմէօզ, ցորչափ կրնայ մէկը վստահիլ իւր անձին վրայ, ինքզինքս կարող կ'ըլլայի այդ անմեղութեան, իւր յիշատակին նկատմամբ այդ յաւերժական հաւատարմութեան զոր կը յանձնարարէր ինձ։ Այսօրինակ անձնուիրութիւնք եւ այսօրինակ զոհողութիւնք յայնժամ միայն արժէք եւ քաղցրութիւն ունին երբ կամաւոր են։ Բայց թէ ամուսնս ուզած է բռնադատել զիս, խրթին ծանրաբեռնել, կեանքս տանջել առ յաւէտ, թէ վստահութիւն չէ ունեցած իմ վրայ, այս բանը չեմ կրնար ներել իրեն։ Սակայն կը հնազանդիմ իւր կամաց, տեղի կուտամ, այլ գիտցէք որ ձեզ համար միայն կ'ընեմ զայն, վասն զի՝ երկար ժամանակ ձեզ անգիտակ մնալէ եւ նոյն իսկ առելի վերջն, ուսայ մեծապէս յարգել զձեզ եւ չեմ կրնար հանդուրժել ձեզմէ չյարգուելու գաղափարին։ Ահա ճշմարտութիւնը, զուտ ճշմարտութիւնը, դատեցէ՛ք զիս ինչպէս ուզէք եւ ըրէ՛ք ինչ որ ուզէք։ Միշտ այնպէս պիտի հաւատամ թէ իրաւունք ունիք։

Հաղիւ խօսքը կ'աւարտէր, արտասուաց երկու կաթիլներ ցայտեցին իւր կապուտակ թանձր արտեւանանց մէջէն եւ այտերը վրայ հոսեցան։

—Տիկին, պատասխանեց Մառիս դժուարաւ զսպելով իւր խոր յուզումն, ձեր հոգւոյն նման սիրավառ հոգի մը պէտք է ըմբռնել եւ ներել ամէն տկարութեանց, կրնց ամէն ծայրայեղութեանց։ Ուրեմն ներեցէք առ Ռօպէր։ ... այնքան սիրած է զձեզ։ Ինձ գալով։ ...

Այս վայրկենին երիտասարդին սրտին մէջ զգացմանց այնպիսի շփոթութիւն մը ծագեցաւ որ ձայնը կտրելով, հարկադրուեցաւ կանգ առնուլ։

Հակիրճ լռութենէ մը յետոյ։

—Ինձ գալով, յարեց, ինչ որ իմ անձս կը պատկանի, այն խօսքերէն յետոյ զրոս արտասանեցիք, ո՛չ այլ ինչ կրնամ ընել բայց եթէ բարձրաձայնել ձեզ նուիրել անձս։ ... Ուստի պիտի ջանամ սրրտովս ձեզ համար լինիլ այն բարեկամն եւ նեցուկը զոր երազած էք։

—Շնորհակալ եմ, ըսաւ մանկամարդ այրին ձեռքն անոր կարկառելով, եւ այդ ձեռքն յայնժամ վերջնապէս տիրացաւ այդ վեհանձն զինուորին։

(Շարունակելի)

—)(18)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՕԳՆԱՎ ՖԷՕՅԵԷ

ԱՅՐԻՆ

—Հօրաքո՛յր, շարունակեց տիկին տը Լա Բավ, ձեր որդին ինձ հետ այնպիսի վարմունք մ'ունեցաւ զոր ամենատարին աղախնոց եւ դռեհիկ կանանց հետ միայն կ'ունենան։ ... Այս տեսակ անարդանք մ'ընելու կարող մարդ մը իմ ամուսնս չպիտի լինի երբէք, բնա՛ւ երբէք։ ... Խօսք չեմ ուզեր, հօրաքո՛յր ... կ'երդնում ձեզ թէ անօգուտ է։—Անշուշտ պատրաստութիւններ ունիք կատարելու... ուզածնուդ չափ ժամանակ կը թողում ձեզ ... բայց, այս վայրկեանէս, միեւնոյն յարկի ներքեւ բնակիլն անկարելի է մեզ ... Երկու օրուան համար Ալանսոն կ'երթամ, հօրեղբօրս աղջկանց տունն հիւր լինելու։

Այսպէս խօսելով, մաղերն յարդարեց ձեռաց շարժումով մը, սրահէն անցաւ ողբերգական գոռոզութեամբ եւ դուրս ելաւ։

Եղեռ քառորդ ժամ վերջը, չուզելով ո՛ր եւ է նոր հաղորդակցութիւն ունենալ իւր հօրաքեւ հետ, կը բաղմէր իւր կիսակառքն որ երկու բոժոժաւոր ձիերու լծուած էր եւ կը մեկնէր յԱլանսոն։

Տիկին տը Բօմպալէօ, այն մանրամասն հարցաքննութենէն ետք որում ենթարկեց իւր որդին, տարակոյս չունեցաւ թէ այդ երեւելի անառակն անգիտակցաբար ինկած էր գերագոյն խորամանկութեամբ լարուած թակարդի մը մէջ, և թէ տիկին տը Լա Բավ կանխամտածմամբ ուզած էր յարգանաց պակասութիւն մը գործել տալ իւր նշանածին, որպէս զի գլխէն վանէր ամուսնութիւն մը որ այլ ևս հաճոյ չէր իրեն։ Ժէռատի մայրն առանց շատ միտք յոգնեցնելու ուղղակի առնչութիւն մը նշմարեց այս անակնկալ խզման և տը Ֆրէմէօզ հրամանատարին ժամանման միջև, որուն համար ամէն ժամանակ զգացած էր թէ իւր եղբօրդուստրը մեծ հակում մը ունի։ Եթէ կար բան մը որ կրնար սատկացուցնել այս հարուածի սոսկումն, սա մտածումն էր թէ այս աղէտն որ կը ցնդէր իւր բոլոր յոյսերն, անտարակոյս իւր զբաղուհւոյն եւ առելի հակառակորդին՝ տիկին տը Ֆրէմէօզի նպաստաւոր պիտի լինէր։ Այսու հանդերձ, խղճմտօրէն զգուշացաւ իւր կասկածները գուշակել տալէ որդւոյն, քաջ գիտնալով թէ անխոհեմ խօսք մը կրնար երկիւղալի հակառակորդի մը ընդ առաջ նետել այդ նուաստացեալ եւ զայրացեալ երիտասարդը։—կը մնար նմա իւր կատաղութիւնը լափել լռիկ։ տիկին տը Բօմպալէօ իւր մեկնման պատրաստութիւնները տեսաւ փութով և յաջորդ երեկոյին մեկնեցաւ դղեակէն։

Թ

Գրեթէ ութ օր հետ որ տը Ֆրէմէօզ մեկնեցաւ Ալանսոն, Ռաֆայէլ Մառիս ստացաւ հետեւեալ գրութիւնը։

«Ամենամեծ գոհունակութեամբ՝ մեր եկեղեցւոյ բարեկարգական շարժման ուղղութիւնն առած են, պահպանելով զեպիսկոպոսութիւն իբրեւ առաքելական հաստատութիւն։ Թէեւ կը կարծենք թէ ժամանակը դեռ չէ եկած ուղղակի կապակցութիւն մը հաստատելու Եւրոպոյ այլեւայլ երկրաց այս Հին կաթոլիկներու հետ, թէեւ չենք հաւանիր այսպիսի հապճեպ գործողութեան մը որով անտես առնուին իրաւասութեան նախնական և հաստատեալ սկզբունքներ, բայց կը կարծենք թէ կարելի է մերձենալ Հին Կաթոլիկներուն առանց այսպիսի զոհողութեանց, և կը յուսանք թէ պիտի դայ ժամանակ ուր Հին Կաթոլիկաց գէթ մէկ մասին հետ վերջնական կապակցութիւն մը կարենանք հաստատել։

«Արեւելեան Եկեղեցի։ —Ժողովս ջերմ բաղձանք արտայայտեց հաստատելու և բարւոքելու բարեկամական յարաբերութիւններն որք կան այժմ Արեւելից Եկեղեցիներուն և Անկլիքան Եկեղեցւոյն միջեւ։ Այս Արեւելեան Եկեղեցիք լիակատար իրաւունք ստացած են Քրիստոնէութեան հաւասարութեան։ զի հաւատանց երկար դարերու մէջէն շատ մը մթին վայրեր վառ պահած են Աւետարանի լոյսն։ Եթէ այդ լոյս ուրեք ուրեք տկար կամ նըւաղ է, առաւելագոյն պատճառ կայ որպէս զի մեք՝ գիւրութիւն ունենալով՝ խնամենք և պարծառացնենք զայն, և տեղի չտանինք վախնալու թէ մեր եղբայրական սիրոյ ծառայութիւնը, եթէ ուղիղ մտքով առաջարկուին, չպիտի ընդունուին։ Դոհունակութեամբ կը խորհինք թէ Անկլիքան Եկեղեցւոյ հետ յարաբերութեան մէջ մտնելու համար չկան այն արգելքներ որք խոչընդոտ են Լատին Եկեղեցւոյ հետ յարաբերութեան, որ պարտաւորիչ կերպիւ կը պահանջէ դաւանութիւն պապական անսխալութեան և պապական ժողովոց այլ և այլ հրամանաց։ Հռոմայ Եկեղեցին միշտ անիրաւ վարուած է իւր Արեւելեան քրոջ հետ։ Հռոմայ Եկեղեցին իւր Եպիսկոպոսները կը մոռնանէ վարձեալ թեմերու մէջ, և կրօնափոխական գործունեայ գրութիւն մ'ի գործ կը դնէ։ Արեւելեան Եկեղեցին իրաւամբ նեղացած է այս տեսակ վարմանց համար, որք կաթոլիկայ սկզբանց գլխովին հակառակ են, և մեզ՝ Անկլիքան Եկեղեցւոյս՝ վայել է զգուշանալ որ նոյն սխալանաց մէջ չինանք։

Կրօնական լիագոյն լուսոյ և հոգեւոր զօրեղագոյն կեանքի մը փափաքող անհատներ, իրենց մկրտութեան Եկեղեցւոյն մէջ մնալով հանդերձ, կարող են լուսաւորութեան կեդրոններ լինել իրենց Ժողովրդեան։

«Բայց թէեւ մեր սկզբունք է զգուշանալ կրօնափոխական ամէն ձեռնարկներէ, բայց արդար է որ իբրև պատմական Եկեղեցի մեր դիրք բացատրուի այնպիսի ժողովրդեան մը որ նորութենէ կը խորշի, և մասին կրօնի մանաւանդ, և որ կաթոլիկէ հնութիւն ունեցած պապական Եկեղեցիէ անջատման չարժմանց նկատմամբ, որք՝ ամենամեծ գժուարութեամբք՝ մեր Եկեղեցւոյ բարեկարգական շարժման ուղղութիւնն առած են, պահպանելով զեպիսկոպոսութիւն իբրեւ առաքելական հաստատութիւն։ Թէեւ կը կարծենք թէ ժամանակը դեռ չէ եկած ուղղակի կապակցութիւն մը հաստատելու Եւրոպոյ այլեւայլ երկրաց այս Հին Կաթոլիկներու հետ, թէեւ չենք հաւանիր այսպիսի հապճեպ գործողութեան մը որով անտես առնուին իրաւասութեան նախնական և հաստատեալ սկզբունքներ, բայց կը կարծենք թէ կարելի է մերձենալ Հին Կաթոլիկներուն առանց այսպիսի զոհողութեանց, և կը յուսանք թէ պիտի դայ ժամանակ ուր Հին Կաթոլիկաց գէթ մէկ մասին հետ վերջնական կապակցութիւն մը կարենանք հաստատել։

«Արեւելեան Եկեղեցի։ —Ժողովս ջերմ բաղձանք արտայայտեց հաստատելու և բարւոքելու բարեկամական յարաբերութիւններն որք կան այժմ Արեւելից Եկեղեցիներուն և Անկլիքան Եկեղեցւոյն միջեւ։ Այս Արեւելեան Եկեղեցիք լիակատար իրաւունք ստացած են Քրիստոնէութեան հաւասարութեան։ զի հաւատանց երկար դարերու մէջէն շատ մը մթին վայրեր վառ պահած են Աւետարանի լոյսն։ Եթէ այդ լոյս ուրեք ուրեք տկար կամ նըւաղ է, առաւելագոյն պատճառ կայ որպէս զի մեք՝ գիւրութիւն ունենալով՝ խնամենք և պարծառացնենք զայն, և տեղի չտանինք վախնալու թէ մեր եղբայրական սիրոյ ծառայութիւնը, եթէ ուղիղ մտքով առաջարկուին, չպիտի ընդունուին։ Դոհունակութեամբ կը խորհինք թէ Անկլիքան Եկեղեցւոյ հետ յարաբերութեան մէջ մտնելու համար չկան այն արգելքներ որք խոչընդոտ են Լատին Եկեղեցւոյ հետ յարաբերութեան, որ պարտաւորիչ կերպիւ կը պահանջէ դաւանութիւն պապական անսխալութեան և պապական ժողովոց այլ և այլ հրամանաց։ Հռոմայ Եկեղեցին միշտ անիրաւ վարուած է իւր Արեւելեան քրոջ հետ։ Հռոմայ Եկեղեցին իւր Եպիսկոպոսները կը մոռնանէ վարձեալ թեմերու մէջ, և կրօնափոխական գործունեայ գրութիւն մ'ի գործ կը դնէ։ Արեւելեան Եկեղեցին իրաւամբ նեղացած է այս տեսակ վարմանց համար, որք կաթոլիկայ սկզբանց գլխովին հակառակ են, և մեզ՝ Անկլիքան Եկեղեցւոյս՝ վայել է զգուշանալ որ նոյն սխալանաց մէջ չինանք։

Կրօնական լիագոյն լուսոյ և հոգեւոր զօրեղագոյն կեանքի մը փափաքող անհատներ, իրենց մկրտութեան Եկեղեցւոյն մէջ մնալով հանդերձ, կարող են լուսաւորութեան կեդրոններ լինել իրենց Ժողովրդեան։

«Բայց թէեւ մեր սկզբունք է զգուշանալ կրօնափոխական ամէն ձեռնարկներէ, բայց արդար է որ իբրև պատմական Եկեղեցի մեր դիրք բացատրուի այնպիսի ժողովրդեան մը որ նորութենէ կը խորշի, և մասին կրօնի մանաւանդ, և որ կաթոլիկէ հնութիւն ունեցած պապական Եկեղեցիէ անջատման չարժմանց նկատմամբ, որք՝ ամենամեծ գժուարութեամբք՝ մեր Եկեղեցւոյ բարեկարգական շարժման ուղղութիւնն առած են, պահպանելով զեպիսկոպոսութիւն իբրեւ առաքելական հաստատութիւն։ Թէեւ կը կարծենք թէ ժամանակը դեռ չէ եկած ուղղակի կապակցութիւն մը հաստատելու Եւրոպոյ այլեւայլ երկրաց այս Հին Կաթոլիկներու հետ, թէեւ չենք հաւանիր այսպիսի հապճեպ գործողութեան մը որով անտես առնուին իրաւասութեան նախնական և հաստատեալ սկզբունքներ, բայց կը կարծենք թէ կարելի է մերձենալ Հին Կաթոլիկներուն առանց այսպիսի զոհողութեանց, և կը յուսանք թէ պիտի դայ ժամանակ ուր Հին Կաթոլիկաց գէթ մէկ մասին հետ վերջնական կապակցութիւն մը կարենանք հաստատել։

«Ուրեմն մեր սիրելի Եղբարք, Ս. Հոգւոյն Սրբոյ Տաճարն է մարմինս։ Ինչ որ ինքն ինձ ասաց՝ ասելիք չունիմ։ Ինչ որ ինքն ինձ ասաց՝ ասելիք չունիմ։ Ինչ որ ինքն ինձ ասաց՝ ասելիք չունիմ։ Ամէն։

«Ամենայն Արեւելեան Եկեղեցիք ունին Ս. Հաղորդութիւն։

Զարն ինք ժամանակ մը յառաջ Երևելի Սերպի մը յայտարարեց թէ ադոր թոյլ չպիտի տայ։ Ի Վիեննա Ռուսիոյ սոյն մտադրութիւն հանրածանօթ է։ Նոյն իսկ աւստրեան գրաւումն ի ժամոյ վերջ պիտի գտնէ։» Զօր. Իկնաթիէվի և այլ Համասլաւեանց կարծեօք, Պոսնա-Հէրսէք Աւստրիոյ լուծէն ազատուելով, և Սերպիոյ հետ միացուելով, պէտք է կազմեն Մեծ Սերպիա մը, պայմանաւ որ այն Մեծ Սերպիա Ռուսիոյ յարեալ իշխանութիւն մը լինի։

ԱՅՍ ԱՒՈՒՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Փէթերսպուրգ, 16 օգոստ. — Ռուսիոյ պաշտօնական ակմրոց մէջ, ինչպէս և ռուս լրագրութեան մէջ, հանանութիւն կ'արտայայտուի Մասուայի գրաւման վրայ Ֆրանսայի և Թուրքիոյ կողմէ եղած դիտողութեանց նկատմամբ։ Սէյնէր խորհրդակուտայ Ֆրանսայի որ Թունիզի մէջ Քապիթիւլասիոնները ջնջելով պատասխանէ Իտալիոյ գործողութեան ի Մասուա։ — Կրէժանէն լրագրոյ Պուլկարիոյ թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Ֆերտինանտ Իշխան ո՛չ միայն միտքէ չանցուներ Պուլկարիոյ մէջ մեկնիլ, այլ և ապահովիչ յայտարարութիւններ ընդունած է Վիեննայէ։ — Խոսվին երկու որդիք Փեթերսպուրգի եկան։

Վիեննա, 16 օգոստոս. — Կառավարական ակմրոց մէջ կ'ըսուի թէ շատ մը պուլկար գաղթականներ և այլ անհատներ կը պատրաստուին ի ժամոյ արշաւել ի Պուլկարիա, թէ՛ Դանուբի և թէ Ռոտոպի լերան կողմէ։ Կը վախցուի թէ ծանր անկարգութիւնք պիտի ծագին։ Պելգրատէ կը հեռագրուի թէ աւազակութիւն և քաղաքական սպանութիւնք ահռելի սարսափ կը ձգեն ժողովրդեան մէջ։ Քուրշումլիի և Փրուշայի քաղաքապետք սպաննեցան ի Պելգրատ։ Ժողովուրդն ահաբեկած է։ Հետեւակ եւ ձիաւոր ոստիկանութիւնը դիշեր ու ցերեկ կը շրջի քաղաքին մէջ և չիրակայքն։ — Այս գիշեր բուռն փոթորիկներ տեղի ունենալով, խլեցին հեռագրական հաղորդակցութիւնները։

— Սոֆիա, 16 օգոստ. Պելոպիոյ ապաստակաց մեռք ինկած Պ. Լէնոյէ և Պ. Պինտէր, ազատուելէ յետոյ, ի Պելոպա միջազգային կառավարմէն նատն, և ճամբայն իրենց դերութեան պատմութիւնն ըրին։ Կ'ըսեն թէ զիրենք լեռը տանող հրամայումը կը բաղկանար դիմոհներէ որք քաղաքական նպատակ մը յառաջ կը տանին։ Հրամայումը զինուորական կազմութիւն մ'ունի, և ժողովրդեան մէջ բազմաթիւ լրտեսներ ունենալով, ամէն բան ժամանակին կիմանայ։ Ազատակաց մին դանձի պաշտօն կը վարէ, և վերջերս թուրք գիւղացոյ մը գլուխը կտրեց, որ ազատակներուն ուտելիք հայթայթելու պաշտօն ունենալով, փախչիլ փորձած էր։

— Հարիւր թէ անգլ. Խորհրդարանը, երկար վիճաբանութիւններէ յետոյ, դատաւորական յատուկ յանձնաժողով մը կազմեց ի քննութիւն Թայլի կողմէ Փառնէլլանց դէմ ուղղեալ եղեռնական ամբաստանութեանց, և ահա Պ. Փառնէլ, դատաւորական յատուկ յանձնաժողովոյն կազմութեան եղանակէն դժգոհ, Սկովտիոյ գատարանի մը առջեւ, յէնիմբուրկ, սկովտական օրինաց համեմատ վարուելութեան դատ բացաւ Թայլի դէմ, յորմէ 30.000 անգ. ոսկոյ հատուցում կը պահանջէ։ Պ. Փառնէլի այս որոշումն ընդհանուր զարմանք պատճառեց։ որովհետեւ տարիէ մ'ի վեր Թայլի դէմ դատ բանալէ զուշանալէն մակաբերուած էր թէ դատական եղանակաւ իւր անմեղութիւնն ապացուցանելու անկարողէ։ Թայլի փաստաբանք առարկութիւններ կ'ընեն սկովտական դատարանաց ձեռնհասութեան դէմ։

— Իտալիան նոր պատերազմն ի Մասուա՝ չատ դէշ տպաւորութիւն ըրաւ Իտալիա, և թաքուն դժգոհութիւն մը պատճառեց Ֆրանսայի մէջ։ Իտալացոց վրայ տրուած այս յաղթութեան դիւցազնը՝ Տէպէպ՝ Երրեան Իտալացոց դաշնակիցն էր ի Մասուա, և վերջերս անոնց դէմ դարձաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆՔ

Երուսաղեմայ Պատրիարք Ամեն Տ. Յարութիւն Սրբազան և Կ. Պոլսոյ Պատրիարքական Տեղապահ Դեր. Սիմէոն Եպիս. շաբաթ առաւօտ կայս. պալատ երթալով Դուրքան Պալրամի տօնին առթիւ իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին և ընդունուեցան երկրորդ սենեկապետ Հաճի Ալի պէյի կողմէ որ Ն. Վեհափառութեան կայս. բարեւներն հաղորդեց։

Երուսաղեմայ Ամեն. Ս. Պատրիարքն եւ Պատրիարքական Դեր. Տեղապահը կայս. պալատան մէջ շնորհաւորական այցելութիւն տուին նաեւ արքունեաց հրամանատար Օսման փաշայի, կայս. պալատան առաջին քարտուղար Սիւրեյա փաշայի, արարողապետ Միւնիր փաշայի, Վեհ. Սուլթանի առաջին սենեկապետ Օսման պէյի եւ Ն. Վեհափառութեան մառանապետ Օսման պէյի։

Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազան և Դեր. Սիմէոն Եպիսկոպոս կայս. պալատէն մեկնելով Նշան Թաշը գնացին և անդ եւս Պալրամի առթիւ շնորհաւորական այցելութիւն տուին նախորդ Մեծ-Եպարքոս Սայիտ փաշայի և Արտաքին գործոց Նախարար Սայիտ փաշայի։

Անտի ի Դուրուչէշմէ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և յետոյ ի Պէպէք՝ Դատական գործոց Նախարար Վեսմ. Ճէվտէդ փաշայի ապարանքները գացին ի շնորհաւորութիւն։

ՊՈՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

Կը լսենք թէ եռանդագին գործակալք ոմանք հանրագրութիւններ և յայտարարութիւններ կը պտրտցնեն, ժայրաքաղաքիս ժողովրդեան և խաները բնակող պանդխտաց մէջ, ջատագովութիւններ ընելով և ստորագրութիւններ հաւաքելով ի նպաստ այս կամ այն Եպիսկոպոսին ընտրութեան ի Պատրիարքութիւն Կ. Պոլսոյ։

Այսպիսի ցոյցերու միակ նպատակը կրնայ լինել ճնշում ի գործ դնել Ազգային Երեսփոխանութեան վրայ, և հետեւապէս ո՛չ միայն անօգուտ այլ և պարսաւելի կը նկատենք զանոնք։ Ժողովրդեան պարտքն է կատարեալ վստահութիւն տածել իւր ընտրած Երեսփոխանութեան վրայ, որ ապահով կրնանք լինել թէ ազգային արդի պետոյից հաւասար յարմարագոյն ընտրութիւն մ'ընելու չպիտի վարանի։ Եթէ կ'ուզենք որ այլք յարգեն մեր Ազգ. Ժողովը, պէտք է որ նախ մեք յարգենք զայն, զգուշանալով անդեպ ցոյցերէ։

ՎԱՍԵՄ. ԹԱԳԻՈՐ ՓԱՇԱ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Եգիպտոսէն շատ տխուր լուր մը կուգայ։

Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Վասեմ. Թագւոր փաշա Յակոբեան, որ ժամանակէ մ'ի վեր օրտի հիւանդութիւն ունէր, յանկարծամահ եղած է։

Վասեմ. Թագւոր փաշա իւր գործոց զաւակն էր։ 1823ին ծնած էր Իզմիր, և իւր նախնական կրթութիւնն ալ տեղւոյն Մեսրոպեան վարժարանին մէջ ստացած էր։ Ամուսնացած էր Տքթ. Խորասանճեան էֆէնտիի քրոջ հետ, որով քեռեկայ էր Վասեմ. Սիմոն պէյի Մաքսուտեան և Իզմիրցի Մեծ. Եւսուֆ Զէլէպիի։ Մին էր այն քանի մը նշանաւոր ազգայնոց որք իրենց բախտը չինեցին Փարաւոնների երկրին մէջ։ Թագւոր փաշա աղքատիկ վիճակի մէջ գացած էր Նեղոսի ափանց վրայ, բայց իւր գործունէութեամբ և ճարտարութեամբ սիրելի հանգիստալով Խեդիվներուն, կարեւոր պաշտօններու հասած էր և մեծ հարստութեան մը տէր եղած։ Վերջին ժամանակներս Եգիպտոսի մէջ տնօրէն էր Երկաթուղեաց պետական Վարչութեան, և Խիվական Տայրէի ժառանգարարութեան։

Եգիպտոսի ազգային գործոց մէջ Վասեմ. Թագւոր փաշա ընդհանրապէս գովելի դեր մ'ունեցած էր։ Ալէքսանդրիոյ եկեղեցւոյն և ազգային կալուածոց վերաբերեալ գործերը կարգադրելով և վերջերս ալ ձեռնարկելով կարգադրել Գահիրէի ազգային հաստատութեանց գործերն, հանգուցեալն այնչափ օգտակար մասնակցութիւն մ'ունեցած էր ազգային գործոց, որ Եգիպտոսի Առաջնորդ Դեր. Մատթէոս Արք. Իզմիրլեան յատուկ գրութեամբը Ն. Վասեմութեան թէ ի մասնաւորի և թէ հրապարակաւ շնորհակալութիւն յայտնել պարտաւորութիւն համարեց, և կեդր. Վարչութեան ևս իւր գոհունակութիւնն յայտնեց։ Մահն եկաւ խլել յոյսեր զորս կը ներշնչէին հանգուցեալին ջերմ ազգասիրութիւնն և ծանուցեալ գործունէութիւնն՝ յոգուտ բարոյական տեղական այլ և այլ հաստատութեանց։

Վասեմ. Թագւոր փաշա իւր հաւատարմութեամբ առ Խիվա, իւր վարչական մեծ կարողութեամբ և իւր ազգասիրութեամբ, Եգիպտոսի պէս միջազգային երկրի մը մէջ Հայութեան պատիւ բերող անհատ մ'էր։ Կը մաղթենք որ Եգիպտացիք մեր ուրիշ բարձրաստիճան և նշանաւոր ազգայինք Վասեմ. Հանգուցեալին օրինակէն քաջալերուին՝ ազգային գործերու մէջ գովելի ժամանակցութիւն մ'ունենալու և Ազգին օգտակար հանդիսանալու։

Վասեմ. Թագւոր փաշա Յակոբեան կը թողու բարեկրթ զաւակ մը, 13 ամեայ պատանին Լեւոն, որ կը յուսանք թէ իւր հօր շաւղաց հետեւող լինի ի պատիւ Ազգին։ Կը կարծուի թէ հանգուցեալին իւր մեծ հարստութենէն բաժին մը հանած է ազգային հաստատութեանց։

Թիֆլիզի լրագրաց մէջ կը կարդանք թէ՝ Մինաս էֆէնտի Զերազ յուլիսի սկիզբներն Էջմիածին հասնելով մի քանի օր անդ կեցած է, և յուլիս 19 ին Դեր. Օրմանեան եպիսկոպոսի հետ մեկներ է անտի Ալէքսանդրօբոլի և Կարսի ճանապարհով Պոլիս վերադառնալու համար։ Ուղեւորը յուլիս 22 ին հասեր են Ալէքսանդրօբոլ և Անիի աւերակներն այցելելէ յետոյ, մեկներ են յուլիս 25 ին։

Հաւանօրէն, Մինաս էֆ. Զերազ չորեքշաբթի օրը մայրաքաղաքս կը հասնի Դեր. Օրմանեան եպիսկոպոսի հետ։

Ազգ. Ժողովէն հրաժարեալ եկեղեցական չորս երեսփոխանաց տեղ կատարուելիք ընտրութեան համար, Կրօնական Ժողովն հետեւեալ եռապատիկ ցանկը պատրաստած է ի դիւրութիւն ընտրողաց։

Տ. Գարեգին	Եպիսկ.	Սրուանձտեանց
Տ. Ղեւոնդ	Ծ. Վրդպ.	Փիրղալիմեան
Տ. Տաճատ	Ծ. »	Ոսկանեան
Տ. Իգնատիոս	Ծ. »	Շեղէճեան
Տ. Վահան	Ծ. »	Յակոբեան
Տ. Գրիգոր	Աւագ. Քհնյ.	Ամէլեան
Տ. Արիստակէս	» »	Մամբրէեան
Տ. Սահակ	» »	Տ. Սարգսեան
Տ. Կարապետ	Քհնյ.	Սէթեան
Տ. Յովհաննէս	Աւագ. Քհնյ.	Արսէնեան
		Պէշիքթաշլի
Տ. Յովհաննէս	» »	Մկրտեան
Տ. Խաչէն	» »	Փէշկիմիսեան

Ինչպէս յայտնի է, ընտրութիւնք պիտի կատարուին յառաջիկայ չորեքշաբթի, ի Պատրիարքարան։

Երէկ առաւօտ վաթսունի չափ Բերայի ազգայինք Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին երթալով, ի բացակայութեան Թաղական Խորհրդոյ անդամոց, ներկայացան եկեղեցւոյն աւագերէց Արժ. Տ. Գրիգոր Ա. քահանայ Ամէմեանի և յայտնեցին թէ՝ թէպէտ Եվմտական Տեսուչ Միհրան էֆ. Զօպանեան պաշտօնական նամակ մ'ուղղելով Բերայի Դեր. քարոզչին, խնդրած էր որ հրաւիրէ կալուածոց խնդրոյն առթիւ հանրագիր ստորագրող ազգայիներն ի Պատրիարքարան ներկայանալ, որպէս զի ստուգուի անդ թէ՝ վճարած են իրենց ազգային տուրքն և ըստ այնմ վաւերացուի իրենց ստորագրութիւնները, սակայն իրենք (հանրագիրն ստորագրողք) կը կարծեն թէ ներկայ պարագային մէջ ազգ. տուրք վճարած կամ չվճարած լինելու խնդիր յարուցանելն անպատեհ է, թէև իրենք յօժար են իրենց ազգ. տուրքերը վճարել, երբ որ ուզուի, ի ներկայանալ հաւաքչին։

Արժ. աւագերէց հայրը խոստացաւ թաղեցւոց սոյն գիժումն իսկոյն տեղեկագրել ի Պատրիարքարան։

Ըստ խնդրանաց Թուլչայի ազգայնոց և արտօնութեամբ Ազգ. Պատրիարքարանի, Արժ. Տ. Կարապետ քահանայ Մ. Թիւլպենճեան այցելու հովիւ կարգուած է այդ քաղաքի ազգայնոց։ Տ. Կարապետ քահանայ այսօր ընտանեօք կը մեկնի յիւր պաշտօնատեղին։

Գոհութեամբ կիմանանք թէ վկայեալ հայ երկրագործաց դասուն վրայ արժանաւոր անդամ մ'ալ կ'աւելնայ։ Մեծ. Յարութիւն էֆէնտի Ասլանեանի եղբայրը՝ Տիգրան էֆ. Ասլանեան, որ հինգ տարիէ ի վեր Պելլինի երկրագործական Համալսարանի ուսանող կը հետեւէր, իւր շրջանն աւարտելով վերջին քննութիւններն յաջողապէս անցուցեր է Լայբզիկի Համալսարանին առջեւ և Տոքթորութեան վկայական ստացեր է։

Տիգրան էֆ. Ասլանեան, որ կալաթա Սէբայի նախորդ շրջանաւարտներէն ուշիմ և հմուտ երիտասարդ մ'է, իւր ընտրած կարեւոր մասնաճիւղին վրայ գործնական ծանօթութիւններ ստանալու համար Ֆրանսայի, Աւստրիոյ և Հունգարիոյ երկրագործական հաստատութիւններն այցելելէ յետոյ, մայրաքաղաքս պիտի վերադառնայ ուր տարակոյս չունինք թէ պիտի կարենայ օգտակարապէս արդիւնաւորել իւր ստացած կարեւոր ուսումն, ըստ որում մեծ զարկ կը տրուի այժմ երկրագործութեան ի Թուրքիա։

Ա. Զ. Դ.

Խնամակալութիւնս պատիւ ունի ծանուցանել Արգոյ հասարակութեան թէ Ազգ. կեդր. վարժարանի Առաջին, Երիրորդ և և Երրորդ դասարանները կազմուած լինելով, աշակերտիլ փափաքողք կը հրաւիրուին 0. գոստոս 1էն սկսեալ Շաբաթ և Զորեքշաբթի օրերն առաւօտէն մինչեւ կէս օր ներկայանալ ի վարժարանն, արձանագրել տալու համար իրենց անուններն և ստանալու համար հարկ եղած տեղեկութիւնները։ Մտից քննութիւնք պիտի կատարուին օգոստոս 28ի օրերէն օրն առաւօտեան ժամ 2էն սկսեալ։ Դասախօսութիւնք պիտի վերսկին Սեպտեմբեր 1ին հինգշաբթի առաւօտ։ Իսկ արդէն ընդունուած աշակերտք կը հրաւիրուին օգոստոս 29ի երկուշաբթի օրն ներկայանալ ի վարժարան, իրենց թղթակները վճարելու և նոր մտից տուս ստանալու համար։

Խնամակալութիւն
2001 Ազգ. Կեդր. Վարժարանի

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԴՈՒՐՊԱՆ ՊԱՅՐԱՄԻ ՏՕՆԸ

Դուրպան Պայրամի տօնին առթիւ շաբաթ առաւօտ Տօլմա Պաղչէի պալատան մէջ կատարուած հանդիսի միջոցին, Վեհ. Սուլթանի մասնաւոր մեծարանաց արժանացան նախորդ Խոտիվ Իսմայիլ փաշա, Բրէնս Հալիմ փաշա և նախկին Մեծ-Եպարքոս Խայրէտտին փաշա։

Գահոյից մեծ դահլիճին մէջ, օտարականաց յատուկ բեմին վրայ կը գտնուէին, իբր հանդիսատես, դեսպանատնց առաջին թարգմանք և քարտուղարք. պէլճիական դեսպան Պ. Պորչկրավ, Պ. Օպուանօ, Ռարիէն տը Մոնդէպէլլօ կոմսն և բազմաթիւ բարձրաստիճան օտարազգիք որք մայրաքաղաքս կը գտնուին, դրօսական պըտոյտի մ'առթիւ։ Խարճիէի արարողապետ Իպրահիմ պէյ պատուասիրեց այդ հրաւիրեալներն։

Յաւարտ արարողութեան, արքունեաց հրամանատար Ղազի Օսման փաշա ծանոյց ներկայիս զորաց վաշտին հրամանատար Զէլէնեի փաշային թէ Ն. Վեհափառութիւն Իմթիյազ պատուանշանի ոսկի չքագրամը կը շնորհէր նմա։ Այդ պատուանշան իսկոյն յանձնուեցաւ Զէլէնեի փաշային, ի ներկայութեան նախարարաց և բարձրաստիճան պաշտօնատարաց։

* * *

Եգիպտոսի Բարձր. Խոտիվը, օսմ. բարձր գօմիսէր Ահմէտ Մուխթար փաշա, Մէքքէի Էմիրը և Թուրքիոյ բոլոր նահանգաց կուսակալք Դուրպան Պայրամի տօնին առթիւ շնորհաւորական հեռագրեր ուղղած են ի կայս. պալատ։

Կառավարական պաշտօնատունք գոց են մինչեւ չորեքշաբթի և թուրք լրագիրք չեն հրատարակուիր մինչեւ այն օրը։

Շաբաթ, միջօրէէն յետոյ, հպատակ հասարակութեանց հոգեւոր պետերն և դեսպանատնց առաջին թարգմանք ըստ սովորութեան կայս. պալատ գնացին ի շնորհաւորութիւն և արժանավայել մեծարանօք ընդունուեցան երկրորդ սենեկապետ Հաճի Ալի պէյի կողմէ։

— —

ՕՍՄ. ԴԵՍՊԱՆՔ

Պաշտօնական ակմրոց մէջ շրջած զրոյցներու նայելով, Պայրամի տօնէն յետոյ կարեւոր փոփոխումներ տեղի պիտի ունենան օտար մայրաքաղաքաց օսմ. դեսպանական մարմնոյն մէջ, կ'ըսուի թէ Բարիզու օսմ. դեսպան Խատ փաշա Լոնտոնի դեսպան պիտի անուանուի և Միսաք էֆէնտի՝ խորհրդական դեսպանի. Պերլինի դեսպան Թէվֆիք պէյ Բարիզ պիտի փոխադրուի նոյն պաշտօնով։ Լոնտոնի դեսպան Բիւզէմ փաշա ալ հանգստեան պիտի կոչուի, կ'ըսուի։

— —

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Կը կարծուի թէ այն համաձայնութեամբ որ գոյացած է ընդմէջ Բ. Դրան եւ օտար դեսպանատանց, ի մասին թղթատարական խնդրոյն, այս խնդիր մօտաւորապէս լուծում մը պիտի ստանայ եւ թէ Թուրքիա իւր կատարեալ իրաւանց տէր պիտի լինի այդ խնդրոյն մէջ։ Գալով մայրաքաղաքիս օսմանեան նամակատուներ Պայրը Բազարի կողմը չէնքի մը մէջ կ'դրուեցնելու ծրագրոյն, կերեւի թէ իրաց թողուած է այդ խորհուրդ և թէ Ղալաթիոյ միջազգային նամակատունն, որ ինչ ինչ բարեփոխումներ պիտի կրէ, բաց պիտի մնայ ըստ առաջնոյն։ Թղթատարական վերատեսչութեան սոյն որոշումն անչուշտ մեծ գոհունակութիւն պիտի պատճառէ յայսկոյս կամուրջին գտնուող հասարակութեան որ այժմէն մտահոգութեան մէջ էր այն անպատեհութեանց պատճառաւ որք պիտի ծագէին Ղալաթիոյ նամակատան ի Պոլիս փախադրմամբ։

* * *

Շաբաթ օրն հրատարակեցինք աւրստրիական նամակատան մէկ ազդն որ թղթատարական ինչ ինչ կարգադրութիւններ կը ծանուցանէր երկաթուղեաց միացման առթիւ։

Այդ տեղեկութեանց վրայ կարելի է յաւելուլ թէ երբ եւրոպական կառախումբը Սիրքէճի Հանի, թղթատարական պայուսակք միջազգային թղթատարութեան պիտի յանձնուին որ ինք պիտի կատարէ անոնց բաշխումն միւս նամակատանց։ Այսպէս, ամբողջ սուրհանդակն ստանալու համար, Կ. Պոլսոյ բոլոր նամակատունները չբջելու պէտք կայ։ Դրամատարներու կամ այլ արժէքաւոր նիւթերու առաքմունք տակաւին չեն կրնար ցամաքի ճանրով կատարուիլ, այլ ըստ առաջնոյն Վառնայի ճանրով պիտի կատարուին ժամանակ մը։

— —

Պ. ԵՒ ՏԻԿԻՆ ԿԷՑԷՐ

Շուէտ-Նորվէկիոյ դեսպանատան գործակատար Պ. Ֆօն Կէյցէր ու Տիկինն (դուստր անգլ. դեսպանին) որք Խրիմ գնացած էին իրենց մեղրալուսինն անցուցանելու, մայրաքաղաքս վերադարձած լինելով ուրբաթ օրը ներկայ գտնուեցան Սելամլըքի հանդիսին։ Պ. և Տիկին Կէյցէր այս առթիւ խնդրեցին Վեհ. Սուլթանի սենեկապետ Էմին պէյէ, որ եկած էր Ն. Վեհափառութեան բարեւներն հաղորդել, իրենց երախտագիտական զգացմանց թարգման հանդիսանալ այն համակրանաց ցոյցերուն համար զորս Ն. Վեհափառութիւն բարեհաճած էր տալ իրենց ամուսնութեան առթիւ։

— —

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆՆ

Աւստրիական դեսպան Պառոն տը Քալիչէ սեպտեմբեր ամսոյ սկիզբը միայն մայրաքաղաքս կ'սպասուի։

— —

ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ ՄԻԱՑՈՒՄԸ

Ներկայ օգոստոս 16 էն ի վեր, ուղղորդաց առաջին և երկրորդ կարգի ուղղակի վագոններ կ'երթեւեկեն ընդ մէջ Ֆ. Պոլսոյ և Վիեննայի, Սիրքէճիի կայարանէն երեկոյեան ժամ 8. 15 ին մեկնող և առաւօտեան ժամ 8. 15 ին այս կայարանն հասնող կառախմբերով։

Հետեւաբար Կ. Պոլսէն ի Սոֆիա, Նիշ, Պէլկրատ, Պուտապէշթ և Վիէնա մեկնող ուղեւորք կրնան իրենց ուղեւորութիւնը կատարել առանց ճամբան վագոն փոխելու։

Կ. Պոլսէն ի Վիէննա ուղեւորութիւնը կը կատարուի հետեւեալ ուղեցոյցին համեմատ։

		ժ. վ.
Մեկնում.	Կ. Պոլսէն	8·15 երկոյ.
Ժամնմ.	յԱ. Պոլիս	5·10 առտ.
»	ի Փիլիպէ	10·52 »
»	ի Պէլօվա	12·43 երկոյ.
»	ի Սոֆիա	4·29 »
»	ի Զարիպրոտ	6·43 »
»	ի Նիշ	9·55 »
»	ի Պէլկրատ	4·45 առտ.
»	ի Պուտապէշթ	1·25 երկոյ.
»	ի Վիէննա	7·15 »
Մեկնում.	Վիէննայէ	8 առտ.
»	Պուտապէշթէ	2·40 երկոյ.
»	Պէլկրատէ	10·50 »
»	Նիշէ	5·38 առտ.
»	Զարիպրոտէ	9·57 »
»	Սոֆիայէ	12·16 երկոյ.
»	Պէլօվայէ	3·57 »
»	Փիլիպէէ	5·47 »
»	Ա. Պոլսէ	11·24 »
Ժամանումն	ի Կ. Պոլիս	8·15 առտ.

— —

ՕՍՄ. ՐԼԻԹԻՆ

Ըստ տեղեկութեանց Սրտոպոլի, Հանրային Պարտուց վարչութիւնը վերջնապէս ընդուներ է Բէյթի կողմէ առաջարկեալ կարգադրութիւն ի մասին արտածման եգիպտոս ղրկուելիք օսմանեան ծխախոտին։ Պարտուց վարչութիւնն, այդ կարգադրութեան համաձայն, Բէյթիին պիտի վճարէ տարեկան 80,000 ոսկի, ցորքան տուէ այս վերջինոյն մենաշնորհը։

Կը մնայ այժմ Բ. Դրան վաւերացումն ստանալ։

— —

ԱՌԻՏՐԻԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Առանձին Լրագրէն քաղուած)

Ներկայ շաբաթը մասնաւորապէս գուրկ էր առեւտրական գործառնութիւններէ և բաղմաթիւ ապրանաց գները փոփոխութիւն չկրեցին։ Արտաքաց գներու բարձրացումն, որ պատրաստ չգտնուելէն յառաջ եկած է, նմանապէս կանգ առաւ պակ մը։ Բումբլիի կողմերէն շաբաթուս մէջ հասած կակուղ ցորենի քանակութիւնը կը հասնի 10000 քիլէի, իսկ վաճառումնք աննշան եղան։ 700 քիլէ Ադիմա ցորեն, որք նմանապէս հասան շաբաթուս մէջ, կարեւոր վաճառման մը առարկայ չեղան։

Գալով ցորենի հնձոց, կարեւոր հրապարակներէ առնուած լրոց նայելով, ամբողջ արեւմտեան Եւրոպիոյ մէջ ցորենի հունձքերն ողորմելի վիճակ մ'ունեցած են։ Այս պատճառաւ է որ ցորենի գներն զգալապէս բարձրացած են ի Լոնտոն, Բարիզ և Նիւ-Եօրք։ Հիւսիսային Ամերիկան տրամադիր է հայթայթել Եւրոպիոյ համար հարկաւոր եղող ցորենը, մրցելով Հարաւային Ամերիկայի, Հնդկաստանի, և Պալքանեանց, Ռումանիոյ ու Հարաւային Ռուսիոյ հետ, սակայն նիւ Եօրք մտադիր է քիչ մը սուղ վաճառել այն ցորենը զոր պիտի ղրկէ յԵւրոպա։

Գալով ալիւրին, վերջին եօթնեկի մէջ մեր հրապարակն հասած են 3000 պարկ և վաճառմանց գումարն է 7000 պարկ. այսպէս, նախորդ շաբաթէն տարական պայուսակք միջազգային թղթատարութեան պիտի յանձնուին որ ինք պիտի կատարէ անոնց բաշխումն միւս նամակատանց։ Այսպէս, ամբողջ սուրհանդակն ստանալու համար, Կ. Պոլսոյ բոլոր նամակատունները չբջելու պէտք կայ։ Դրամատարներու կամ այլ արժէքաւոր նիւթերու առաքմունք տակաւին չեն կրնար ցամաքի ճանրով կատարուիլ, այլ ըստ առաջնոյն Վառնայի ճանրով պիտի կատարուին ժամանակ մը։

— —

Պ. ԵՒ ՏԻԿԻՆ ԿԷՑԷՐ

Շուէտ-Նորվէկիոյ դեսպանատան գործակատար Պ. Ֆօն Կէյցէր ու Տիկինն (դուստր անգլ. դեսպանին) որք Խրիմ գնացած էին իրենց մեղրալուսինն անցուցանելու, մայրաքաղաքս վերադարձած լինելով ուրբաթ օրը ներկայ գտնուեցան Սելամլըքի հանդիսին։ Պ. և Տիկին Կէյցէր այս առթիւ խնդրեցին Վեհ. Սուլթանի սենեկապետ Էմին պէյէ, որ եկած էր Ն. Վեհափառութեան բարեւներն հաղորդել, իրենց երախտագիտական զգացմանց թարգման հանդիսանալ այն համակրանաց ցոյցերուն համար զորս Ն. Վեհափառութիւն բարեհաճած էր տալ իրենց ամուսնութեան առթիւ։

— —

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆՆ

Աւստրիական դեսպան Պառոն տը Քալիչէ սեպտեմբեր ամսոյ սկիզբը միայն մայրաքաղաքս կ'սպասուի։

— —

էին, մէն մի օրան 125 էն 140 ղրուշի միջեւ եւ այժմ պատրաստի քանակութիւնն է 500 մնտուկ։

Կանեփի վրայ գործ չեղան թէ՛ աստ եւ թէ՛ ալուր։

— Առեւտրական Սենեակն իւր օ. գոստոս 4/16ի նստին մէջ միաձայնութեամբ իրեն դեր-նախագահ ընտրեց Պասմաճըզատէ Ֆէրիտ պէյը, փոխանակ Սէնուլլահ էֆէնտիի որ հրաժարած էր այդ պաշտօնէն։

— Պաշտօնապէս ծանուցուած է Առեւտրական Սենեկին թէ մնանկութիւն հրատարակած են՝ Նիքօլայիտէս Եղբարք, Պոլիս, Մահմուտ փաշա, թիւ 22. եւ Միհրան Քիրլեճեան, ոսկերիչ, Պոլիս, Գուլումճըլար, Գալատիրիէ փողոց, թիւ 44։

— Առեւտրական Սենեկի անդամներէն Էրալիզատէ Հաճի Ահմէտ պէյ 82 հատ օսմանեան այլ և այլ տեսակ կապերտներ (գիլիմ, սէճատէ, ֆիֆիմ) ղրկած է Քօլոնների ցուցահանդէսն, ձեռամբ այն յանձնաժողովոյն որ կազմուած է առեւտրական պաշտօնատան մէջ, ընդ նախագահութեամբ Սաֆտ պէյի։

Պուլկարական գործակատար Տր. Վալերքովիչ շաբաթ իրիկուն մեկնեցաւ մայրաքաղաքէն ի Փիլիպէ և անտի ի Սոֆիա, ընտանեկան ինչ ինչ գործոց կարգադրման համար։

— Սոֆիայէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Բանիցա հազարապետն հրաժարական տուեր է։

— Վակօն-Լի ընկերութեան (ննջարան կառաց) տնօրէն Պ. Նակէլմաքերս որ մայրաքաղաքս կը գտնուի, այցելութիւն տուած է Մեծ-Եպարքոսին և երկրորդ սենեկապետ հաճի Ալի պէյին։ Այս վերջինը խոստացած է իմացուցել Վեհ. Սուլթանին թէ մայրաքաղաքս կը գտնուի երկաթուղեաց յիշեալ կարեւոր ճիւղին ընդհանուր կազմակերպիչն որ կոչուած է կարեւոր ծառայութիւններ մատուցանել նաեւ Թուրքիոյ։

— Մանկամարդ յոյն աղջկան մը նախընթաց օր անձնասպանութեան փորձ մ'ըրաւ ի Թարապիա, անգլ. դեսպանատան առջեւն ծով նետուելով։ Դեսպանատան գավմանեարէ մին զայն տեսնելով ինքն ալ ծով նետուեցաւ ազատիչն ազատելու համար, բայց որովհետեւ լողալ չէր գիտեր, իւր քաջութիւնը վրայ միայն դրած էր յոյսն։ Այսու հանդերձ յոյսոցեաւ աղջկան թեւն բռնել, բայց այդ տեղ հոսանքը չատ սաստիկ լինելով, թեղեն գավմանն ալեաց դէմ կը մաքառէր և թերեւս երկուքն ալ ընկղմէին բոլորովին, եթէ դեսպանատան խոհարարը, գավմանին ազատիչները լսելով, օգնութեան չմուտաթար։ Այս վերջինը դէթ լողալ գիտէր, ուստի բուռն ճիգերէ յետոյ յաջողեցաւ ազատել ազատիչն ալ, գավմանն ալ։ Ցոյն ազգական անձնասպանութեան փորձը սկսեալ վերջի մը կը վերագրուի։ Նշանածը զինքը լքած լինելով, խորհած էր թէ լաւագոյն է վերջ տալ իւր կենաց։

— Բէլգրէնի պէլճիական դեսպան Պ. Վէրհակ տը Նոյէր որ իւր կնոջ հետ ալեակուրդով Եւրոպա կը գտնուէր, մայրաքաղաքս եկած է և Թարապիա, Բէյթաբ պանդոկն իջեւանած։ Պ. և Տիկին Նայէր ասոնցմէ Ստամբուլ պիտի ուղեւորին ի ժամոյ։

— Ի Վիէննայ հրատարակեալ Քիլիանուն զուարճալի լրագրոյ ի Թուրքիա մուտքն արգիլուեցաւ բարձրագոյն հրամանաւ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԶԱՆՑՍ ՀԱՎԱՔՍ

Բարիզ, 18 օգոստոս

Հոդ կրող բանուորներուն գործադուլը վերջացաւ։

Պուլանժէական պայքարը կը չարունակուի Սոմի մէջ, նոյն պարագայներով։ Գոնոբարդեան Պառոն տը Վադվիլ ձերբակալուեցաւ այն պատճառով որ կը ջանար դրամ բաշխել զինուորաց։

Պերլին, 18 օգոստոս

Պերլինի կէս-պաշտօնական լրագիրք հրատարակեցաւ մամլոյ մէջ նոր պայքար մը սկսիլ ընդդէմ Ռուսիոյ։

Զանզիպարի Սէյիտը (վեհապետ) գերմանական ընկերութեան մը տուաւ ծովեզերյոց մէկ մասին վարչութիւնը։

Դահիրէ, 18 օգոստոս

Բ. Դրան հրահանգաց համաձայն, եգիպտական կառավարութիւնը ծանուցագիր մ'ուղղեց Իտալիոյ ընդհանուր հիւպատոսին, բողոքով ընդդէմ իտալական թեւարկութեան հաստատման ի Զուլա։

Բարիզ, 18 օգոստոս

ի մասին Գարիդիւլասիոններու ընկման ի մասուս։

Պ. Տրակումիս այսօր ուղղիչ ծանուցագիր մը ղրկեց, ապացուցանելով թէ Պ. Գըրիսբիի դատողութիւնները սխալ տեղեկութեանց վրայ հիմնեալ են եւ կրկնելով այն յայտարարութիւն թէ Ցունաստան՝ ո և է որոշում տալէ առաջ՝ միւս տէրութեանց պատասխաններուն պիտի սպասէ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Վալլաթիա, 6 օգոստոս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

ամիս Լանդրայի վրայ (պանքայի)		110 1/2
3 » » » (վճարելին)		110 1/8
3 » Հարկի » (պանքայի)		22 95
3 » » » (վճարելին)		23 02 1/2

Օսմանեան Բանսոլիտ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Ի	Սէրի	16 10
Պօրսային գոցուածքէն վերջը	»	16 9
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուածքում	»	16 9 1/2
Բարձրագոյն գին	»	16 9 1/2
Նուազագոյն	»	16 8
Կէս օրին	»	16 8 1/2

ԻՍԹԱՆԲՈՒԼԻ ՀԱՅԻՆ

Երէկ երեկոյ		38
Այս առաւօտ		38 8
Կէս օր		38 8

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԱԲԿՈՅԹՈՒՆ

Փոխառութիւն 1858)	Սէրի	24 30
» 1862)		
» 1860)		
» 1863) Ի	»	15
» 1872)		
» 1865)		
» 1869)	»	16 9 1/2
» 1873)		

ԲԱՆԿԵՐՈՒՄԻՆ

Եօսիվիէ Ֆէնէրալ	Ֆրանկ. Լիր.	4 7
Փրէսմ Ֆէնէրալ	Օսմ. »	7 24
Պանք տը Ֆրանս	» »	6 25
Ժօս. Շանտ է վայէօր	» »	4 20
Ֆրամուէյ	» »	467 1/2
Բուսմէլի երկաթուղի	Ֆր.	41 75
Լայլիկսիսն տը Բրիսրիմէ	»	—
ԲամՖեմուղի Լաբրօսի	»	119

ՊՆՈՒացք Դրամոց

Օսմանեան ոսկի	Դրշ.	100
20 ֆրանքոց	»	88
Անգլիական ոսկի	»	110 34
Բոլ Իսրէլիայ	»	91
Գրիմիզ	»	51 20
Ռուպլի Հոնգարիա	»	9 18
» արծաթ	»	74 20
Յեսորին	»	— —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	108 15
Վ. Եմնոց	»	104
Հինգնոց	»	104
Մէթալիք	»	104 20
Թատրիէրէ	»	13

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 18 Օգոստոս մամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. բանսոլիտ		99 2/3
Լոնտ. » Սէրի Դ. բացուածքում		14 11/16
» » » գոցուածքում		14 11/16
» » » Գ.		24 1/2
» » » Բ.		14
» » » Գ.		14 1/2
Օսմանեան 1871		86
Փոխառութիւն 1877		96 1/4
Պանք Օսմանի		10 3/4
Ռուսական փոխառ. 1873		98
Եգիպտական միացեալ (Ռէնիֆիէ)		84 1/8
» առանձն. (բրիմիէմիէ)		102 3/8
Տոյչա Պանկէ		79 1/8
Տօսմանիալ (փոխառ. Լաշլար)		101 3/4
Հունգարական պարտատոմսիր 4 %		— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		25 50

Վիէննա, 18 Օգոստոս մամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ		— —
Օսմանեան երկաթուղի		20 30

Բարիզ, 18 Օգոստոս մամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Լանքի 4 1/2 %		105 40
» » 3 %		83 67 1/2
Օսմանեան բանսոլիտ Սէրի Դ. բացուածքում		14 90
» » » գոցուածքում		14 72 1/2(՞)
» » » Բ.		14 75
» » » Գ.		14 75
Օսմանեան երկաթուղի		— —
» Բէմիի բամՖեմուղի		— —
Պանք Օսմանի		524 06 1/4
Դրէսմի Լիմիտ		598 75
» Ֆոնսիէ		— —
ԲամՖեսոմ Լիմիտի		1275
Սուէզի ջրանցք		2218 75
Միաւական 5 % 1877 թ.		101 3/4
Իտալական Լանքի		96 65
Սպանիական (արտաքին)		73 5/8
Եգիպտական միացեալ		427 50
Բրիսրիմէ Թիւրք		422 50
Հելլենական 5 %		372 50
Զէք Լոնտրայի վրայ		25 37

ԱԶԴ

Համազգեաց Օրիորդաց վարժարանին Խնամակալութիւնն՝ ի նկատի առնլով՝ թէ շատ ընտանիք կամ իրենց բնակարանին հեռաւորութեան կամ տեղափոխութեանց և կամ գիւղացիներու պանձառաւ, կը հարկադրին ստէպ իրենց տղայքը դպրոցէն հեռացնելով՝ խանգարել նոցա ուսանց ընթացքն և կամ ի սպառ խարանել իսկ, խնդրեց իւր վարժարանին Տեսչուհի Տիկնոյմէն որ հանի իւր տան մէջ գիշերօթիկ ընդունիլ՝ իւր հաշուն՝ փափաքող աշակերտուհիքը, մանաւանդ որ այս գրութեան մէջ Խնամակալութիւնս ամփոփուած կը տեսնէ միանգամայն թէ՝ գիշերօթիկ վարժարանի մը ամէն առաւելութիւններն՝ առանց անոր բազմադիմի անպատեհութեանց՝ եւ թէ՝ այն ընտանեկան գորովալիր հոգածութիւնը որուն կը կարօտի մանուկն՝ և զոր ապահով եմք թէ պիտի գտնէ վարժարանիս աղնիւ Տեսչուհւոյն խնամոց մէջ։

Փափաքող ընտանիք ընդունելութեան պայմաններն իմանալու համար դիմելու են առ Տեսչուհի Տիկին Վարժարանիս ամէն առաւօտ ժամ 2էն մինչեւ 3 սկսեալ օգոստոս 20էն, ի Համազգեաց վարժարան Լալէ փողոց թիւ 11, Բերա։

ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
Համազգեաց
Օրիորդաց Վարժարանին

2000 1—12

ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ԹՈՔԱԽՏԸ ԴԱՐՄԱՆԵԼՈՒ ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՄԷՋ

Մինչդեռ վերջերս ի Բարիզ համաժողով մը կը գուժարի թոքախտի տարածման առջեւն առնելու և զայն բուժելու համար, միւս կողմանէ մի քանի տարիէ ի վեր անդադար ջանքեր կը լինին նորանոր մեթոտներ յղանալու ի դարմանումն այս սոսկալի հիւանդութեան։

Աւասիկ մի նոր մեթոտ որուն նկարագրութիւնը կընէ Տր. Տառասպէգկ առ Տէպ ուղղեալ իւր յետագայ ամենակարեւոր նամակն.

ՅԱԼԻԷՆՇԹԱՅՆ մերձ ի Ֆրանքֆոռդ (Գերմանիա).

Ֆալքէնշթայնի հիւանդանոցը թոքախտաւորներու միայն յատկացեալ է։ Այս հիւանդանոցը Ֆռանքֆոռդցի խումբ մը հարուստ բնակչաց ձեռքը կառուցուած է 1877ին և բժշկապետն է Տր. Տէտվէյլէռ։ Այս հետաքրքրաշարժ հաստատութեան մէջ մեր բնակութեան վերջին օրերը՝ Պ. Տէտվէյլէռ մեր ունեցած ամբողջ խօսակցութիւնը սա ամենաճիշդ խօսքով կը համառոտէր. «Զգիտեմ թէ մեթոտս պիտի հաւնի՞ք, բայց գէթ պիտի ընդունիք որ այս ալ մեթոտ մ'է։» Այո՛, 120 հիւանդներու մէջ կ'ապրէի, բոլորն ալ թոքախտաւոր, որոնք կը դարմանուէին այնպիսի մեթոտով մը զոր գաղղիացի բժիշկ մը երբէք չէ գործադրած, մեթոտ որ դեղերով, բաղնիքներով և օդափոխութեամբ մեր ձեռք բերած արդիւնքներէն շատ աւելի արդիւնք տրուած է Գերմանիոյ, Աւստրիոյ, Հոլանտայի, Շուէյտի և Նորվէկիոյ մէջ, որովհետեւ մինչեւ ցարդ այս մեթոտով դարմանուած հիւանդաց 100ին 25ը բոլորովին առողջացած են և այս ըստուգուած է 10 տարիէ ի վեր։

Այս մեթոտ այնչափ նորօրինակ է որ առաջին անգամ տեսնողին բոլորովին ալանդակ պիտի երեւի, սակայն և այնպէս մինչեւ ցարդ գործածուած բոլոր մեթոտներէն աւելի պարզ և աւելի բանաւոր է։

Այս մեթոտ գրեթէ բոլորովին կը ջնջէ թոքախտի յատուկ գործածուած դեղերը. և կարծեմ թէ Պ. Տէտվէյլէռ իրաւունք ունի մինչեւ ցարդ տարբեր յոյժողութեամբ գործածուած դեղերու վրայ քիչ վստահութիւն ունենալուն, ինչպէս են մէնդեղն, էյոսֆէռմ, առէոտ ֆլիւորիդոս, ֆոսֆորներ, մինչեւ իսկ տէրէբէնտ, եւն. եւն. կը համարձակիմ բոլոր այս դեղերու վրայ իմ կարծիքս յայտնել, որովհետեւ վաղեմի թոքախտաւոր մ'եմ, որովհետեւ 12 տարիներէ ի վեր, ամէն ձմեռ շատ մը թոքախտաւորներ դարմանած եմ Նախ Մանթօնի, յետոյ Բանի մէջ։ Արդ, շատ տարիներէ ի վեր համոզուած եմ թէ դեռ թոքախտի համար յատուկ դեղ մը չունինք և թէ առողջապահական միջոցները միայն կարող են զայն բուժել։

Բոլոր ձեռահաս մասնագիտաց կողմէ թոքախտաւորներու յանձնարարուած առողջապահական միջոցներն երկու էական նպատակ ունին.— կազդուրել հիւանդները և ցրտառութենէ զերծ պահել զանոնք։

Ընդհանրապէս հիւանդները կազդուրելու միակ յոյսը՝ մի քանի կազդուրիչ դեղերէ զատ՝ մի միայն մնուցդի վրայ դրուած է. այս մասին Պ. Տէտվէյլէռ ամենուն հետ համաձայն է։ Բայց հիւանդները ցրտառութենէ զերծ պահելու համար իւր մեթոդը կատարեալ յեղափոխութիւն մ'է, Ցուրտ եղանակներու ժամանակ հիւանդները փոխանակ հիւանդանոցներու մէջ փակելու, օդին բոլոր անգամներխառնութեանց կը վարժեցնէ զանոնք։ Դրեթէ իւր բոլոր հիւանդները առանց անպատեհութեան, և մինչեւ իսկ ամենամեծ օգտակարութեամբ օրը 12 ժամ բաց օդի մէջ կ'անցուցնեն իրենց ժամանակը, օդը ինչ որ ալ ըլլայ, անձրեւէ, ձիւնէ, սաստիկ հովմ փչէ, և կամ ջերմաչափը զրոյէն 12 կամ 25 աստիճան վար ըլլայ։ Եւ ամենէն տարօրինակ բանը սա է որ հիւանդները հանգիստաբար քիչ կը քալեն, իրենց կեանքը կ'անցուցնեն ճեմելեաց տակ կամ բաց բերկրանոցներու (քէօշք) մէջ։ Արդարեւ շատ հետաքրքրական տեսարան մ'է տեսնել այս հարիւրի չափ թոքախտաւորները, պառկած երկարն աթոռներու վրայ, Ֆալքէնշթայնի հիւանդանոցին գեղանալարկը շրջապատող երկարն և բաց ճեմելիքին մէջ։

Բոլորն ալ անցեալ աշնան, ցուրտին հակառակ, անշարժ պլլուած էին իրենց վերմակին մէջ. ամէն ոք իւր քով պզտիկ սեղան մ'ունի որուն վրայ կը գտնուին կաթ և ֆանֆ։ Ոմանք կը կարդան, ոմանք կը գրեն, ոմանք կը քնանան կամ կը խօսակցին։ Ամէն ոք իւր թքամանը ունի, որովհետեւ արգիլուած է գետինը կամ թաշկինակի մէջ թքնել։(1)

Ոչ ոք, առանց բժշկին հաւանութեան, կրնայ իւր սենեակը մնալ, այլ ամէն ոք պարտաւոր է, նախաճաշը նելու համար, իջնալ իւր սենեակէն առաւօտուն ժամը 8ը բառորդ անցած (Ք. Ե.) և անմիջապէս յետոյ կ'սկսի օդադարմանը (cure d'air։ Նոյնպէս արգիլուած է սենեակ վերադառնալ բժշկին որոշած ժամանակէն յառաջ։ Շատ մը հիւանդներ, մանաւանդ ամառը, օդին մէջ այսպէս պառկած կը մնան մինչեւ երեկոյեան ժամ 10։ Ճեմելիքները և բերկրանոցները կազդուրուած են. լաթէ մեծ վարագոյրներ կրնան քաշուիլ՝ հիւանդները հովմէ և անձրեւէ պատսպարելու համար։ Զմեռը, հիւանդաց տկարներն իրենց սենեակները կրնան վերադառնալ երեկոյեան ժամ 5—7. իսկ անոնք որ մնալու հրապոյր կ'զգան օդին մէջ կը կենան մինչեւ ժամ 10, այսինքն մինչեւ կազը մարելու ժամանակ, եւ կ'ելնեն իրենց ննջելու սենեակն, որոյ պատուհանները կէս մը բաց կը մնան։ Հիւանդը սենեակէն վար իջնալէն յետոյ պատուհանները ամբողջապէս կը բացուին մինչեւ ցվերադարձ։

Բայց պէտք է քաջ գիտնալ որ այս հրապոյրը ասոիճանաբար կուգայ եւ կանոնաւոր հսկողութեան տակ է։ Եթէ հիւանդ մը հիւանդանոց մտած ժամանակ սաստիկ ջերմ ունենայ, բանի մը օր դոյն իւր սենեակին մէջ կը պահեն, յետոյ կ'սկսին կէս մը բաց ձգել սենեակին պատուհանները, նախ ցորեկ, յետոյ գիշերը, յետանոյրիկ հիւանդը մի քանի ժամ բաց ճեմելիքը կ'իջնայ միշտ առանց քալելու։ Երբ ջերմին սաստկութիւնը պակսի—հանգիստն և բացօդեայ կեանքն արդէն արագաբար կը հանդարտեցնեն ջերմը—հիւանդին թոյլ կը տրուի հարթ գետնի վրայ քալել նախ քառորդ ժամ, յետոյ հետզհետէ օրն 3 անգամ մէկ մէկ քառորդ ժամ. վերջապէս թոյլ կը տրուի մէկ քանի վայրկեան քալել քիչ քիչ բարձրացող ճամբու մը վրայ, և այնպէս շարունակաբար։ Բայց երբէք շատ պլրտրտելու հրաման չտրուիր։ Դարմանի սկզբունքներէն մին, որ ըստ իմ կարծեաց առաջին կարգի արժէք ունի, սա է. բացօդեայ դարմանը հանգստութեամբ պէտք է կատարուի։ Եւ արդարեւ յոգնութիւնն զոր թոքախտաւորը շուտով կ'զգան, իրենց ամենամեծ թշնամին է։ Բաց աստի, բալելը դիւրաւ կը քրտնցնէ և քրտինքին կը յաջորդէ ցրտառութիւն որ է թոքախտաւորին երկրորդ ամենամեծ թշնամին։

Պ. Տէտվէյլէռի մեթոտն, հիւանդը բաց օդի մէջ հանգիստ ապրելու վարժեցնելով հանդերձ, յոգնութիւնը կը ջնջէ. այս կերպով թոքախտաւորը ոչ միայն իւր զօրութիւնը չկորսնցներ, այլ ընդհակառակն աւելի ոյժ կառնու։ Բաց աստի, այս ճարտար բժիշկը մեծ ջանք կ'ընէ քրտինքն ապրիլելու համար, և առ այս հիւանդաց մեծ մասն առաւօտ և երեկոյ կը չխուէն չոր կամ թրջած չուխայով կամ գինեղոգիի (սպիրթօ) մէջ թաթխուած ձեռնոցով մը։ Ասկից զատ, մէն մի շրջագայութենէ յետոյ՝ միեւնոյն չափումը ի գործ կը դրուի հանգստարաններու մէջ, եթէ հիւանդը քիչ շատ քրտնի։ Ասի առողջապահական ամենակարեւոր եղանակ մ'է։

Ամէն պարագայի մէջ, հիւանդը որպէս զի չի քրտնին, պէտք է որ ջերմին գալէն մէկ քանի ժամ յառաջ կամ վերջ միայն քալեն։ Ասի նաև անհրաժեշտ պատուէր մ'է։

Ցաճախ իմ այն հիւանդներս որ օրը 5-6 անգամ ջերմաչափով իրենց տաքութիւնը կը ընէին, կրցան ամենամեծ յաջողութեամբ իրենց շրջագայութեան ժամանակը և տեւողութիւնը որոշել։ Տեսայ ընդհանրապէս որ քիչ ջերմութիւն ունեցող հիւանդները կրնային առաւօտուն մէկ ժամ ոտքով քալել առանց իրենց ջերմութիւնն աւելնալու, և թէ ընդհակառակն կէս օրէն յետոյ կատարուած կէս ժամ շրջագայութիւնն, իրենց հանգիստ կեցած ժամանակ ունեցած ջերմութենէն 5-6 տասներորդ աստիճան աւելի կը բարձրացներ ջերմութիւնը (2)։

Այսպէս շատ ժամանակէ ի վեր դիտած եմ որ օդը գէշ եղած ատեն հիւանդներն աւելի քիչ ջերմութիւն ունին քան թէ օդը գեղեցիկ եղած ատեն, որովհետեւ քիչ կը քալեն։

Ի՞նչ կրնանք իմաստնաբար եզրակացնել բոլոր այս մանրամասնութենէն.— սա թէ՝ գրեթէ անկարելի է ազդուապէս խանգել թոքախտաւոր մը իւր տան մէջ, թէ պէտք է որ բժիշկը օրը 2, 3 անգամ հսկէ իւր վրայ, թէ պէտք է կանոնաւորել անկողնէն ելնելու, պառկելու և ճաշելու ժամերը, շրջագայութեանց տեւողութիւնը և ժամանակը՝ քառորդ ժամն իսկ ի հաշիւ առնլով, թէ պէտք չէ թողուլ որ հիւանդն յոգնի, թէ պէտք է որ հիւանդը աշխարհային կեանքէ հեռանայ, և թէ յարաբերութենէ արգիլուած և կատարեալ կարգապահութիւն վայելող առողջապահական հաստատութիւնը միայն կարող է թոքախտի դարմանին կարեւոր աղբիւրները հայթայթել։

Եւ եթէ իմ բոլոր արուեստակիցներս բարեհաճին իրենց յիշողութիւնն ամփոփել, իրենց յաջողութեան և անյաջողութեան պատճառներն որոնել, պիտի տեսնեն թէ առողջացած թոքախտաւորներու չատերը խելացի և խօսք մտիկ ընողներն են։ Արդ՝ այս երկու յատկութիւնը միատեղ ունեցողներն հազուագիւտ են։ Հիւանդանոցին մէջ բժշկին կամքը, հեղինակութիւնը, գիտութիւնն անոնց տեղը կը բռնէ։ Հետեւապէս բոլոր անխելք և խօսք մտիկ չընող հիւանդները պէտք է յատուկ հիւանդանոցի մը մէջ մնան մինչեւ որ առողջանան. խելացի և խօսք մտիկ ընող հիւանդները պէտք է պարզապէս քանի մը շաբաթ միայն հոն մընան մեթոտին մանրամասնութեանց և սկզբանց վարժուելու համար։

Պ. Տէտվէյլէռի քով կամ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդանոցի մէջ, հիւանդը պիտի սովրի թէ իւր առողջապահութեան տնօրէնն ինքը չէ, թէ պէտք է որ իւր կենաց ամէն մանրամասն պարագաները կանոնաւորեալ ըլլան, թէ իրեն համար աշխարհային հաճոյք չկան, թէ ինքը մէկ իրաւունք միայն ունի, ան է մնալի և օդ շնչել։

Պիտի սովրի նաև թքնելու համար միայն հաղալ, երբէք սաստիկ չհաղալ և հետեւաբար երբէք կերակուրները չփոխել։ Այո՛, մարդ կը սովրի չհաղալ, ինչպէս որ կը սովրի ինքզինք չբերել։ Պ. Տէտվէյլէռ այնչափ լաւ ուսուցիչ մ'է որ Ֆալքէնշթայնի մէջ 120 հիւանդաց հազը միմիայն առաւօտուն և քիչ մ'ալ ժամ 5ին միջոցները (այսինքն թոքախտաւորաց ջերմին սովորական վերադարձին ժամանակ) կը լսուի։ Օրն ի բուն, մինչեւ իսկ հիւանդաց ի միասին ճաշելու ժամանակ, քառորդ ժամն անգամ մը հազալու ձայն չլսուիր։ Այս արդիւնքը դիւրաւ եզրած է ստիպելով հիւանդներն, որպէս զի պիտի ժամանակ առ ժամանակ իրենց քթէն երկարն և լայն չունչ քաշեն և հազն ընկնելուընպէս հանգարտեցնեն զայն մի քանի ուժգ չատ տաք կամ շատ պաղ ջուր խմելով։ Այս կերպով մի քանի օրուան մէջ սկսան այլ ևս չհազալ։

Իսկ հիւանդաց անունդն որ փոխանակն է մարսողական խանգարում ունեցողներու համար, միշտ կը կայանայ կաթին, ոգելից ըմպելեաց, գինիի և ուրիշ ըմպելեաց, մանաւանդ կաթով և ջրով խառն բռնաբի մէջ, Բաց աստի, հիւանդը օրը 3 անգամ սովորական ճաշ կ'ընեն մսով, հաւկիթով, ընդեղէնով, հացով, կարագով, չամարակով (բօմբօսթօ) և սերով։ Պանիրը անունդն դուրս ձգուած է։ Ըստ Պ. Տէտվէյլէռի, կաթը գիրցնող դեղաբանց նիւթն է։ Այս բացօդեայ անփոփոխ կեանքով մարդ ոչ միայն կը վարժուի ցուրտին, այլ և միշտ աղէկ ախորժակ կ'ունենայ։ Եթէ հիւանդները սաստիկ ջերմ ունենան, Պ. Տէտվէյլէռ կամ իւր օգնականը Պ. Մայսէն նոցա ամբիէրէն (3) կուտայ ճաշէն և ջերմէն յառաջ. այս կերպով հիւանդները կերակուր կ'ուտեն և երբէք չեն փսիսեր։ Եթէ գիշերները չքնանան, կէս հարիւրորդակարգ մորֆին առնելու թոյլտուութիւն ունին։ Երբ մարսողական գործարանը թերի կատարէ իւր պաշտօնը, քիչ բանակութեամբ ֆոսֆոր կ'առնուն։ Աւելի պնդագոյժ թոքախտաւորները նախաճաշէն վերջ ցայտում (տուշ) կ'ընդունին, եթէ կարենան անմիջապէս յետոյ լաւ շրջագայութիւն մ'ընել։ Հիւանդները քիչ այցելութիւն կ'ընդունին. ասի չատ լաւ սովորութիւն մ'է։ այցելութիւնը միշտ յոգնութիւնը կը պատճառէ։ և ասկից զատ այցելուք հիւանդին միտքը կը պտտրեն՝ աղէկ չդտնելով դարմանելու այս եղանակը։ որպէս զի հիւանդը բժշկին պատուէրը խղճմտօրէն կատարէ, պէտք չէ որ բժիշկը վճռաբանութեան ենթակայ ըլլայ։

Այս պատճառաւ է որ մեր հիւանդները աղէկ չեն կատարեր մեր պատուէրներն և իրենց դարմանին վերայ կը վճռաբանին իրենց սեղանակցաց հետ։ «Ինչպէս», կ'ըսէ մին, «ձեր բժիշկը արգիլե՞ց երկարատեւ շրջագայութիւններ ընել, բայց այս անտեղի է։ Ձեր սենեակին մէջ մնալու համա՞ր է որ հարաւային երկիր կուգաք։ Հետեւեցէք ինձ և պիտի տեսնէք։» Եւ հետեւեալ օրը երկու հիւանդներն ալ անկողին են ջերմէ բռնուած եւ արիւն թքնելով։ Ո՛րքան աւելի թոքախտաւորներ կը խնամեմ, այնքան աւելի կը համոզուիմ թէ պէտք է դանոնք դպրոցական աշակերտներու պէս կարգապահութեան վարժեցնել։ Պ. Տէտվէյլէռ ինձ կ'ըսէր իրաւամբ. «Դիրքոցի վարժապետ մ'եմ։» Հիւանդին վճռակը լաւնալու համար տղակերտութեան պէտք ունի, և ըստ իմ կարծեաց, կեդրոնական կամ հիւսիսային Եւրոպոյ մէջ հաստատուած բազմաթիւ հիւանդանոցներէ միոյն մէջ ժամանակ մը երթալ միայէն զատ ուրիշ լաւագոյն միջոց մը չեմ գիտեր։

Մենք ալ կրնանք Գաղղիոյ մէջ նմանօրինակ հիւանդանոցներ հաստատել։ Թէեւ Գաղղիացւոց բնաւորութիւնը, Գերմանացւոցմէն աւելի դիւրաւար հրաշխդելի ըլլալ, սակայն կը կարծեմ թէ Բարիզի և չրջակայից մէջ առողջանալու ցանկացող հարիւր հիւանդներ կրնան գտնուիլ որք յանձն առնուն 5-6 ամիս ապրիլ նմանօրինակ հիւանդատաձական վանքի մը (4) մէջ։ Եւ ես համոզուած եմ որ եթէ նմանօրինակ հաստատութիւն մը շինուի Բարիզի շրջակայ և Սէն գետի եզերքը հայող բլուրներէ միոյն վրայ գտնուած գեղեցիկ և ընդարձակ պարտէզի մը մէջ, զերծ յաճախ շնչող հողմերէն, յանմիաժամ բոլոր Գաղղիա համանման հիւանդանոցներով պիտի լեցուի, մանաւանդ հարաւային Գաղղիոյ մէջ ծովու և լերանց մօտ։ Եւ այն ատեն պիտի տեսնուի որ վերջին ծայր յառաջ տարուած բանաւոր և հրահանգաւոր ողջապահիկ կանոններով՝ թոքախտաւորաց աւելի ծառայութիւն կը մատուցուի քան թէ նոցա բերնէն, քթէն, աղիներէն, մորթին տակէն դեղեր թափելով և զանոնք հիւսիսէն հարաւ, արեւելքէն արեւմուտք վազցնելով մը տացածին կլիմայ մը փնտռելու համար։

Այս կերպով պիտի հասկցուի որ աղքատներն հարուստներու նման կրրնան առողջանալ առանց մեծածախ և յաճախ ապարդիւն ճանապարհորդութեանց։

Բայց պէտք է որ բժիշկներն հիւանդներու պատուէհան չքանալ պատուիրելէ դադրին, անոնց մորթին վրայ հսկեն, ինչպէս կը հսկեն ստամոքսներուն վրայ և կաթին, գինիին, գարեջրին, մսին ևն դէմ նոցա ըրած տրրտունջներուն ականջ չկախեն. ժամանակի կարօտ յեղափոխութիւն մ'է այս, բայց ստիպողական է և չատ պարզ, բանաւոր և փրկարար։

* * *

Մեք ևս Տր. Տէտվէյլէռի վերոյշեալ մեթոտն յոյժ բանաւոր եւ կարի գերազանց կը գտնենք։ Արդէն այսոեղ իսկ այս մեթոտին մասնակի և պատահական փորձերը տեսնուած են. զորօրինակ եաթաճը, Գենալը կղզի, եւն. գնացող և իբրև մենակեաց հանգիստ ապրող հիւանդներն աւելի մեծ օգուտ տեսած են քան թէ բազմամարդ գիւղեր երթալով հաճոյալի ժամանակ անցուցողները։

Այս մեթոտ ծանօթացնելով ընթերցողաց, ոչ միայն կ'ուզենք յանձնարարել վերոյիշեալ հիւանդանոցներն, այլ և ջերմապէս ուշադրութիւն հրաւիրել մարդասէր և հայրենասէր ազգայնոց, որպէս զի իւրեանց թուրք և այլ հայրենակցաց հետ միանալով, Ֆռանքֆոռդցոյ նման, հաստատութիւն մը կառուցանեն ի Կ. Պոլիս։ Առ այս, ըստ իմ կարծեաց, յարմարագոյն տեղն է Էրէնքէօյ։

Բարիզի վերոյիշեալ համաժողովը չատ արդիւնաւոր եղաւ թոքախտին առաջքն առնելու համար իւր տնօրինած միջոցներով, զորս՝ տղայոց քով՝ խրճիմտօրէն ի գործ դնելու համար որոշուեցաւ երեք հիւանդանոց կառուցանել Ֆռանսայի մէջ, ի շնորհս մարքիզ տ'Օռմբրսոնի և այլ բարերարաց ձեռնտուութեան։ Այս հիւանդանոցները «թոքախտի թեկնածուաց» (les candidats à la phthisie) այսինքն թոքախտաւոր ընտանիքէ ծնած տղայոց պիտի յատկացուին։

Իսկ թոքախտին բուժման եղանակին գալով, համաժողովը արդէն նախապէս նպաստաւոր կերպով գործածուած մի քանի դեղեր միայն յիշեցուց։ Յետոյ Պ. Ֆռէմի, ինչպէս յիշատակուած է Աբէ-Եբի Փարիզեան Նամականիին մէջ, Տէտվէյլէռի մեթոտն համաժողովոյ առջեւ պարզեց ջատագովելով զայն։ Պ. Ֆռէմիի ձայնակցեցաւ Տր. Տառասպէգկ որ կը մասնակցէր համաժողովին, ըսելով թէ ինքն ի Գերմանիա այցելելով այս հիւանդանոցը, չատ սքանչելի գտած է նորա տարած արդիւնքն, և ժողովին նպաստաբերանը փակեցաւ երկու տարիէն այս նպաստակաւ նոր համաժողով մը գումարելու որոշմամբ։

ՏՐ. Բ. ՄԻՆԷՃԵԱՆ

2 Օգոստոս 1888
Գատը քէօյ

(1) Արդէն թոքախտաւորներու մէջտ արգիլելու է գետինը կամ թաշկինակի մէջ թքնել, որովհետեւ չորնալով՝ թուքին մանրիկները չուռտով կը տարածուին օդին մէջ եւ գրեթէ մի միայն այս եղանակաւ է որ թոքախտը մարդէ մարդ կը փոխանցի։ Մ. Թ.

(2) Ընդհանրապէս թոքախտաւորաց ջերմութիւնը կէս օրէն յետոյ կ'սկսի գալ եւ մինչեւ երեկոյ կը սաստկանայ։ Մ. Թ.

(3) Այս նոր դեղ հիւանդին ջերմը մի քանի ժամեր գրեթէ բոլորովին կը դադրեցնէ։ Մ. Թ.

(4) Այս տեսակ հաստատութիւններն արդարև աւելի վանքի կը նմանին քան թէ սովորական հիւանդանոցներու, զի հոն ընդունուող թոքախտաւորը միանձնական կեանք վարելու պարտաւորած են։

ՀԱՄԱՌՕՏ
ԲՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՏՈՐ Ա.

Կենդանային հիւսուածաբանութիւն եւ Մարդկային կազմախօսութիւն ու բնախօսութիւն

Ի ՊԷՏՍ ԱԶԳՈՅՑԻՆ ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆԱՑ
Ազիզ Պարսէղեց
Ն. ՏԱՂԱԻԱՐԵԱՆ

Ցաղաւարեան էնֆենտիի սոյն որ երկը որ իւր նարդ ընդարձակ գործին համառօտն է, պատրաստուած է իբրեւ դասագիրք Ազգ. Նախակրթարանաց մէջ դասախօսելի։ Կը բաղկանայ 110 մեծադիր երեսներէ եւ կը պարունակէ 70 պատկերներ։

Կը յանձնարարեմք մեր դաստուաց գործածել զայս իբրեւ դասագիրք իրենց վարժարանաց մէջ։ Դաստուաց իրենց համար առանձնորդ ունենալով սոյն գրքի ընդարձակն, որ արդէն ծանօթ է հայ գիտնոց, աւելի լաւ եւ գիւրութեամբ պիտի աւանդեն իրենց դասերն։

Կը գտնուի Պոլսոյ գրավաճառաց եւ Պահչէ գաւառ. Ջրավանառ Պողոս ու Յակոբ աղայից մօտ, եւ կը վաճառուի հինգ 8 ղրշ.ի։

Դաստուներէն յանձնարարութիւնք պէտք է լինին առ Տ. Պալըքճեան Կ. Պոլիս, Զագմաշիլար, Յակոբեան խան։ 1994 2—3

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

Վարեալ

Ազգ. Կեդրոնական Վարչութեան Ուսումնական Խորհրդէն

Յօրինեաց

Ե. ԴԱՐԳԱԼԵՍԱՆ

Սոյն բնտիր դասագիրքն որ վաւերացեալ է ազգ. Կեդրոնական վարչութեան Ուսումնական Խորհրդէն, կը պարունակէ, բաց ի թուաբանական տեսական մասէն, բազմաթիւ գործնական հրահանգներ և խնդիրներ։

Ուսանողն անդ կը գտնէ կոկիկ և ընդարձակօրէն բացատրուած չորս գործողութեանց, կոտորակաց, հանեմատութեանց, մեդրական դրութեան, տոկոսագոյնի և հարուցեալներու վերաբերեալ կանոնք և առաջարկութիւնք։

Սոյն դասագիրքն ամենէն մեծ առաւելութիւնն է որ ամէն թուաբանական կանոն ունի իրեն յարակից գործնական և բնական խնդիրներ որ միշտ կերպառութեան մէջ են թէ առեւտուրի թէ արհեստից և թէ առանձին կենաց մէջ։

Ելեալասէր Թուաբանին սոյն առաջին երկն իբր դասագիրք ընդունուած է ազգ. և մասնաւոր բազմաթիւ վարժարանաց, ինչպէս նաև Հայոց ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՆԻ վարժարաններուն մէջ. կենայ նաև օգտակար ըլլալ առեւտրով զբաղող ամէն անհատի։

Հակառակ իւր ծաւալին
Գինը 7 1/2 ղրշ.

Կեդրոնատեղին է Եւրոպական գրատուն, Ա. Պիպլիոթէքայի, քով Պազը ալի Մատտէսի թիւ. 12, Կ. Պոլիս։ 1988 3—20

ԵՂԻՇԷ ՎԱՐԴՊ. ԴՈՒՐԵԱՆ

ԲԱՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՄ ՈՒԹ ՄԱՍՈՒՆՔ ԲԱՆԻ

ՀԱՅՏԵՐԷՆ ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Վաւերացեալ յԱզգ. Ուսումն. Խորհրդէն։ կը ծախուի ամէն գրավաճառաց քով

1319 ԳԻՆ 60 ՓԱՐԱԳ 6—20

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ

ՏՐ. ԲՈՂ. ԼԱՊԱՆԱՐԻ

Իւրաքանչիւրն 1000 էջէ բաղկացեալ 2 մեծածաւալ հատորէ բաղկացեալ և 1270 պատկերներով զարդարեալ։ Գործն որ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000 — **"ՓԻՆԻՔՍ"** — Հիմնեալ ի Լընտրն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, ոսոկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որդ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր աղբիւրն է 16,000,000 Անգղ. ոսկւոյ դրամարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ձնասուց համար։

1799

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած ձնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալջը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերեւ։

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷՐԻՐ

Տէօրտիւնճիւ օրտուի Հիւսիսային տէպպաղանէսի իշխն միապետ օյունաճագ իւչ պին տօգուզ եիւզ օթուզ պէշ ատէտ Անատօլու կէօնիւնին պէհէր գէյէսի եէտի զուրուշ օն տօգուզ բարայա թալիպի էօհտէսինտէ օյուպ աղօսթօսին օն պէշինճի կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իճբա օյունարաք մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, իթասրնա վէ օն ալթընճը կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնգիւնէ թալիպ օյանլարըն մագամը Սէրասկէրի լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օյունուր։

4 աղօսթօս 1888 — 2010
Նօ. 25 — 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷՐԻՐ

Թարապլուս ֆըրգասը իշխն միապետ օյունաճագ պիր միլիոն քիլօ արբա թարապլուստա թէպիմ խոիմէք վէ էսանը Սէյանիկ վիլայէթինին սէնէի հալիլէ էվվալինտէն վիրիլմէք իւզրէ պէհէր քիլօսը օթուզ բարայա թալիպի էօհտէսինտէ օյուպ աղօսթօսը օն եէտինճի յարչէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ իրթէսի կիւնիւ թէգարրիւբ իտէճէք ֆիյաթընտան եիւզտէ պէշ թէնգիւի գապուլ օյունաճաղընտան, իթասրնա թալիպ օյանլարըն մագամը Սէրասկէրի լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օյունուր։

4 աղօսթօս 1888 — 2011
Նօ. 26 — 3—3

ՄԻ՛ԳՆԷՔ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՄԸ

ԱՌԱՆՑ ՆԱԽԱՊԷՍ ԱՅՑԵԼԵԼՈՒ

ՍԻՆԿԷՐ

Ամերիկեան գործարանի մեքենացներն ի ԳԱԼԱԹԻԱ, Եիւքսէք Գալաբրըմ, 120

Քարաքէօյի աղբիւրին դէմ. ի ԲԵՐԱ, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դէմ ի ՊՈԼԻՍ, Մահմուտ փաշա, 90

Ուրիշ ամէն տեղ՝ Անկէրտի կարի մեքենային կեղծերը միայն պիտի գտնէք։

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ
(Շաբ-Խան) 1761

ԿԱՋՄԱՏՈՒՇ

Ի ՊԱՅԱԶԷՏ ՀԱՍՈՅՑ

ՓԻՆՃԱՆՃՐԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒՆ Կ. ՊՕԼԻՍ

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

Սոյն կաղմատան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր և կատարելագործեալ մեքենայր որոնցմով կը կաղմուին և կը յօրինուին

ԶԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐՈՎ,

Գիրքեր գեղեցիկ և հաստատուն տոմարներ, վաճառականական եւ աւցեցոմներ, խիստ մաքուր և ընտիր։

Ծանախորդաց դիւրութեան համար կաղմատունը ունի իրեն կցորդ վաճառատուն մը թիւ 27 Ֆինճանճրլար-Եօգուշը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաեւ գրագրական ամեն տեսակ պիտոյք, ընտիր թուղթ գրիչ, տուշապ, պայուսակ, գրապանակ եւ եւ։

736

ԲԱՐԱՆԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԳԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիւքսէքսէլ, Մէլբուրնէ եւ Օպէռայի դէմ

կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թռիչ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Գէրգ
Աբարան	2,500	Ռոմէլիս
Աղքանիա	2,500	Քրուիզանդ
Լաքանիա	2,500	Ուրիզ
Մասեանիա	3,500	Մարշ
Բուլգարիա	2,800	Ֆոթիքրմիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն գիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ոորդուորդոյն։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱՐԱ ԵՒ ԸՆԿ
1586 Գոյշանոյշ

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱՂԴՈՒՐԻՉ ՀՕՐԱՅՈՒՑԻՉ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ՔԻՆԱՅՈՎ ՄՍԻ ՀԻՒԹ ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՇՕ

Ամենաղօր կաղդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Ծերերը, Կանայք, տկարակազմ Տղայներն և ամեն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Միսանոց և Ջրդային ու Ոսկրային դրութեանց կազմութեան և զարգացման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով։

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻՆ ամենէն ազդու դեղերու միաւորութիւնն է, ընդդէմ Արեան տկարութեան, Դեղնութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամեն ցաւերու, փորհարութեան, Հիւծմանի, երկար ապաքինմանց, եւն. ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Զրդային ուժհատութեան ամեն վիճակներուն որոց շատեր չարաշուք կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս։

Լիոն—Դեղարան Ժ. Վիալ, Բուրպոն փողոց, 14—Լիոն 1997

Միակ գործակալք և ներկայացուցիչք ի Պոլիս Էտուարտ և Ալպերտի Պերքէմ խան, Ղալաթիա

ՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ՓԱՅՏԻ ՏԱԽՏԱԿՆԵՐ

Զանազան չափերով եւ տեսակներով

Գ. Էմ. ՎԷՆԴԷՅՆ ԵՒ ՈՐԴԻՈՅ ՍԱՂՈՅԱՐԱՆԷՆ

ի Թէրսոն (Ռուսիա)

Մեր փայտերն, ինչպէս Ռուսիոյ հիւսիսակողմէն եկած ամեն փայտերը, չատ դերազանց են Կալաթի և Անատոլուի փայտերէն, ու չատ աւելի ամուր։

Որոշ պայմաններով գնմանց համար պիտի փայտի մեներանոյի վարչութեան։

Գալաթիա Եերի, թիւ 148

Անորոշ պայմաններով գնմանց համար պիտի դիմեն գրասենեակն Լիմանուկ Վէնդէյն և որդւոց տան, Տէօրթ-Ռիւն Կ. Պոլսոյ

22—28 1827 Մահմանի թիւ 8 Մ. ՇԲԱՅԵՐ

ԵՐԿԱԹԵՆԱՑ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ ԱՄԻՍ ՏԵՍԻ

Հ. ԼԱՆԺ

24, Բերլէտէ դարտ
32, Մահմուտիէ դարտ } Գալաթա

ԹՈՒՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ
(Պղնձէ, մուլատոյ և թիսմիս երկաթէ)

ԹՈՒՀԱՆՈՑԻ ԶՄԵՆԷՆԵՐ
ԵԼԴՐՈԼՈՎ, ՏՈՒՔՅՈՅ, ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐ

ՊԱՐՏԷԶՆԻ ԿԱՀԵՐ
Ոսոգութեան գործիքներ, աւազանի շատրուանաներ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԵՒ ԴԱՆԱԿԱՆ
ԴԱՆԱԿՆԵՐ

ԵՐԿԱԹԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ
Տատանոցք-Կշռորդք-Յորենի կշռորդ

Հայերէնաւոր պահարան Դատարան Քրէմիւռ Օտար սեղանի գործիք Վէնիկք և ներկ

ԴՐՈՒՇԱԿԱՆ ԿԱՐՏ—ՕՕՊԵՐ

ԲՐԻԱՔԵՂԷՆԳ ՇԻՆՈՒԱՏԱՆԻՔՔ

Մատանի Նիւթեր Գինւոյ մամուլներ Լոգարան Տուշ

ՋՐՇԱՆԳ ՀՂՄԷՆ ԳՈՒՄԱՆԵՐ

ՔՐԻՍԹՈՖԷԼԷ ՈՍԿԵՐՁԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ 676

ԳԱՐԵԶՈՒՐ ՇԻՇԵՐՈՒ ՄԷՋ

ՍԳՈՒԴԱՖԼԷԼԷՏ (ԿՐԱՁ)

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԱՆՁՈՒԴԱԿԱՆ ՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆ

Ընդհանուր կեդրոնատեղի

Մ. ՄՈՒՏԷՅԻՈ ՖՐԱՆՏԷԼ

Վայրատ, Վիրգ ադիս խան, Ղալաթիա, Էլչիկ խանի քով

ՍԳՈՒԴԱՖԼԷՏԻ գործարանն, որ կը գտնուի ԿՐԱՁ քաղաքին մէջ (Խորվաթիա), առաջնակարգ հաստատութիւն մ'է՝ 1852ին հիմնեալ, եւ Աւստրէհունգարիոյ միւս գարերի գործարանաց արտադրման մէջ առաջին տեղը կը բռնէ։

Սգինֆիլտի գործարանն 1887 ին արտադրած է 45,000 հարիւրապիտոր։ 1684

HUILE DE FOIE DE MORUE DÉSINFECTÉE de CHEVRIER

ՇԵՎՐԻԷՅԻ ՍՄՈՒԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ ՋՏՈՒԱԾ

Առաջնակարգ դեղագործ ի Փարիզ, ասպետ Պատուոյ լեգէոնի, վարձատրեալ Բ. կարգի Մեդիտիէով, ֆօնտէսօր Իզապէլ-լա-Գաթոլիք պատուանշանին։

ՁԵՐՄԱԿ ԵՒ ԹՈՒԽ

Մարիւ ձկան իւղը խստզանով զտելով, Պ. Շեվրիէ այդ հեղուկին տուած է ախորժելի համ և հոտ, մինգամայն աւելցնելով անոր բուժիչ յատկութիւններն։

Այս դիւրին պատճառաւ հնարիչը մեծամեծ վարձատրութիւններ ստացած է, միտալ և պատուոյ վկայական։

Ամբողջ աշխարհս բժիշկք կը նախադասեն զայն ամեն տեսակներէն։

ԵՐԿԱԹԱԽՈՒՆ

Պ. Շեվրիէ իւր դեղոյր կատարելագործած է՝ խառնելով Մօրիւ ձկան երկաթախառն իւղին պատրաստելով։ Հակառակ այս յաւելման, իւղը դիւրաւ կը մարսուի և բնաւ պնդութիւն չպատճառեր։ Ուստի նախընտրելի է միւս բոլոր երկաթախառն պատրաստութիւններէն և յաջողութեամբ կը գործածուի Թոքախտի, Պրոնշիթի, վատութեան և Խոլի համար։ Մանաւանդ կը յարմարի տկարակազմ անձանց։ 711

Ընդհ. մթերանոց, Կեդր. դեղրն. Ն. ԹԷՕՏՈՐԻՏԷՍ, 244, Մեծ փողոց Բերայի, Կ. Պոլիս Միւնոյն դեղատան մէջ կը գտնուի նաեւ Շեվրիէի կաղդուրիչ ԳՈԴԱՑԻ ԳԻՆԻՆ։

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՐԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Ռ. Վ. Ուիլթոլ, Ուիլթոլ խան Պահչէ-գաբու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մերթէպանի փողոց Իզզէթ բաշա խան թիւ 6։ 686

Յ. ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԻԼԻՈՒ

Կ'ընդունին ամեն տեսակ արտածութեան եւ ներածութեան ապրանաց յանձնարարութիւններ որք կը գործադրուին չահաւէտ կերպով եւ նպաստաւոր պայմաններով։ Հասցէ O. Séropian & Cie Marseille։ Հեռագրոյց համար, Séropian Marseille։

1834

ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԲՈՒԺՈՒՄՆ ՄՈՐԹԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ՆՈՐԱՀՆԱՐ ԴԵՂԱՀԱՏ ԵՒ ԲՕՄԱՏ

ՊԱՏՐԱՍՏԵԱԼ ԴԵՂԱԴՈՐԾ ՖԷԼԻՔՍ ԹԷՐՃՄԱՆԵԱՆԷ

Վաւերացեալ Արքունի Բժշկական Ճեմարանէն

Ցեղս բազմամեայ գործածութեան ստուգուած է թէ այս անզուգական դեղերը մինչեւ դարման են մորթի հիւանդութեանց։ Բօմատին և դեղահատից փոխադարձ գործածութիւնը հիմնովին կը բուժէ Խոշոր դալար, մանաւանդ, թութերուն տակ, յոդուածներուն վրայ և մարմնոյն այլ մասանց վրայ պատահած եռքը և ընդհանուր առմամբ արեան ապականութենէ ծագումն առած ոռնէ ախտ, ի թաց ուռեալ գալդիական խթամ։ Հմուտ եւ անուանի բժիշկք մեծաւոր գործածութեամբ հաստատեցին անմիջական ազդեցութիւնն եւ արքունի բժշկական կաճառը զայս ի նրկատ առնելով արտօնեց վաճառումն մասնաւոր հրամանագրաւ։

Կը վաճառի Պապը Ապի ճատտէսի։ Պարսից դեսպանատան կից Ֆէլիքս Թէրճմանեանի դէպ բան։ Կեկրանատեղին է ի Պահչէ Գաբու Գատապէան էֆ. դեղարէից մթերանցն և ի Կալաթա Վայվոտայի գլխացը Լէֆքաքի դեղարանն ինչպէս նաեւ ամեն գլխաւոր դեղարաններն։ 1835 19—26

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԱԶԴ

Կը զգուշացնենք հասարակութիւնը չը գնել այն տուփերն որք կարմիր թանաքով մը յատուկ սատարդրութիւնը չեն կրեր, վասն այնորիկ կեղծ են։ Գեղահատներուն գինն է 20 դահեկան աքծաթ, իսկ Բօմատին գինն է 10 դահեկան աքծաթ։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԻԳԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վրայի յարկը

Սոյն վաճառատան մէջ եղիսատ ածան գներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, բօռսէներ, օժտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բաղմոտեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պերլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիէն, Իտալիէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրոշմով դրկուի։

Զը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և ստակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 1180

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

Սոյն կաղմատան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր և կատարելագործեալ մեքենայր որոնցմով կը կաղմուին և կը յօրինուին

ԶԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐՈՎ,

Գիրքեր գեղեցիկ և հաստատուն տոմարներ, վաճառականական եւ աւցեցոմներ, խիստ մաքուր և ընտիր։

Ծանախորդաց դիւրութեան համար կաղմատունը ունի իրեն կցորդ վաճառատուն մը թիւ 27 Ֆինճանճրլար-Եօգուշը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաեւ գրագրական ամեն տեսակ պիտոյք, ընտիր թուղթ գրիչ, տուշապ, պայուսակ, գրապանակ եւ եւ։

736

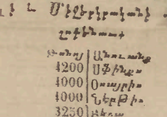

ՖՐԷՏ. ԼԷՅՃԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԳԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՒԱԶԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Լիւքսէքսէլ, Մէլբուրնէ և Ուէսթ Էնտ

Անուանք	Թռիչ	Անուանք	Թռիչ
Ալբերտիան	2500	Յաւսնեան	3700
Ալզասիան	2500	Ֆլորիտեան	3700
Ամասյուզեան	2500	Ֆլորիան	3700
Ամբերեան	2500	Իսպերիան	3500
Արապիան	3700	Իսպիրիան	3500
Գավարիան	6000	Իսգրիան	3500
Գուլիստանիան	6000	Լեսպիան	2200
Դամասքէնան	800	Լիկսուրեան	2500
Ֆարարէնան	2000	Լիսպան	800
Ֆուրու	700	Օլիմպիա	700
Էմիրէզ	3700	Ռեբուրեան	3800
Ֆրանսիան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆլորենտիան	3700	Վիրջինեան	6800

Բերլին ջոգ ենալը, նաւապետ Էլիսը ընդհանուր վաճառքով Լիվերբուլէն ամսոյս 21 ին ստ կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար տեղ գտնուելու մասնաւորապէս դիմեն

ԵՅՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գոյշանոյշ

Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա։

Նաւատեարք, Ֆուրոնայք Ֆրէտ, Լէյանտ և ընդ. Լիվերբուլ

Գոյշանոյշ-Բիւն

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն։ Զմիւրնայ, Գ. Գ. Քարվէր Ցոբաքք Ալէքսանդրիա, Ե. Լ. Վահան և ընկ. Մալթա, Ա. Քամիլերի։ Շիրա, Ս. Վօքոդ օրուլ Որդիք և ընկ Զմիւռնիա, Գ. Ուիդոյ և ընկ. 1896

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԳԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիւքսէքսէլ և Մէլբուրնէ Ֆլիթ բանող

ընդհանուր

Անուանք	Թռիչ	Անուանք	Թռիչ
Բանանքաս	4200	Պիտիկա	3000
Տէրա	4000	Օսպրեա	30[illegible]
Օսմանլի	4000	Դնեբիա	3000
Դէսպոդիա	3250	Բէրա	3000
Տիգրէ	3250	Լոգիա	800
Թամեսա	3250	Գլենա	800
Թարտիթիա	3250	Դէնոլ	700

Մարէօրա չոգ ենալ նաւապետ, Օպպրի Լիվերբուլէն ամսոյ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻՒՕԼ և ԸՆԿ. Ուիքթոլ խան
ՅԻՑՄԻՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
1891 51. Ֆէյսս Ոգրիդ, Լիվերբուլ

Արտօնատէր Ս. ՏՈՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

Guerlain de Paris.

15, *Rue de la Paix.*

ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ՅՈՆՁՆԱՐԱՐԵՆՔ ՀԵՏԵՒԵԱԼ, ՀՈՏԱՒԻՏ ՆԻՒԹԵՐԸ Eau de Cologne Impériale. Sapoceti, օճառ արգուլարդի համար։ Ambrosial cream, օճառուտ քսիլ ածիլելու համար։ Crème de Fraises մորթը կակուղցնելու համար։ Poudre de Gypris քսելու։ Stilboïde փայլ տալու համար մազերուն և մորուքին։ au Athénienne et Eau lustrale հոտ խնկելու և մաքրելու համար։ de Cochlearia ակռայներու համար։ Eau de Chypre արգուլարդի համար։ Թաշկինակի համար։ Héliotrape, Pao Rosa, Shore's caprice, Maréchale Duchesse, Marie Christine. Imperial Russe.

1808 11—26

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ — ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒԶԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 14 Օգոստոս (Ն. Տ.) 1888, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒԶԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒՌԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

	4	52	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	2
	Առաւօտ												Իրիկուն					
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 33	7 —	7 55	8 31	9 20	9 50	10 45	11 15	1 10	2 35	3 45	4 35	5	5 20	6 4	6 34	7 10	8 15
Գալաթա-գարու	6 42	7 14	8 10	8 40	9 29	9 59	10 54	11 24	1 19	2 44	3 54	4 44	5 14	5 29	6 18	6 43	7 19	...
Եէնի—գաբու	6 46	...	8 14	8 44	9 33	10 3	10 58	11 28	1 23	2 48	3 58	4 48	5 18	...	6 17	6 47	7 23	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	—	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Դամաթիա	6 52	...	8 20	8 50	9 39	10 9	11 4	11 34	1 29	2 54	4 4	4 54	5 24	...	6 23	6 53	7 29	...
Եէսի—գուլէ	6 57	7 27	8 25	8 55	9 44	10 14	11 9	11 39	1 33	2 59	4 9	4 59	5 27	5 38	6 28	6 56	7 35	...
Թագրիգիւղ	7 9	7 50	8 36	9 7	9 55	10 26	11 20	11 51	1 45	3 10	4 21	5 11	...	5 50	6 40	...	7 47	8 41
Ա.Ս Ալթէքսանտ	7 18	8 3	...	9 16	...	10 35	—	... 12 2	1 54	...	4 30	5 20	...	5 59	6 49	...	7 57	...
Քիւչիւք Զէք	...	8 13	...	...	...	...	—	... 12 10	...	...	...	...	...	...	...	...	8 5	...
	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒԶԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒՌԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

	3	5	1	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	51
	Առաւօտ												Իրիկուն					
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Զէք	...	6 50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 54	...
Ա.Ս Ալթէքսանտ	6 30	7	...	8 2	...	9 20	...	10 45	...	1 36	2 35	...	4 35	...	5 41	6 4	...	7 7
Մագրիգիւղ	6 40	7 10	7 51	8 11	8 41	9 30	10	10 55	11 25	1 46	2 45	3 55	4 45	...	5 51	6 14	...	7 22
Եէսի—գուլէ	6 55	7 24	...	8 25	8 55	9 44	10 14	11 9	11 39	1 58	2 59	4 9	4 59	5 42	6 3	6 28	7 4	7 39
Դամաթիա	6 59	7 28	...	8 29	8 59	9 48	10 18	11 13	11 43	2 2	3 3	4 13	5 3	5 46	...	6 32	7 8	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի—գաբու	7 5	7 34	...	8 35	9 5	9 54	10 24	11 19	11 49	2 8	3 9	4 19	5 9	5 52	...	6 38	7 14	...
Գալաթա-գարու	7 9	7 38	...	8 39	9 9	9 58	10 28	11 23	11 53	2 12	3 13	4 23	5 13	5 56	6 12	6 42	7 18	7 51
Կ. Պոլիս	7 17	7 46	8 15	8 47	9 17	10 6	10 36	11 31	12 1	2 20	3 21	4 31	5 20	6 4	6 20	6 50	7 26	8
	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Գրաւ ծրարներն անխարիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց մէջեն բանող կառախմբոց մէջ ժ. ՁԾ կ'ընդունուին. Թիւ 1 և 2 կառախմբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վագոններ. միւս կառախմբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վագոններ։

576